

Växtskydds- året 2006

Halland, Skåne och Blekinge

Denna skrift erhålls endast via Internet;
www.sjv.se/vsc

INNEHÅLL

Av Torbjörn Ewaldz och Gunilla Berg

Inledning	3
Vädret 2005/06	4
Höstvete	8
Råg	15
Rågvete	18
Höstkorn	20
Vårvete	23
Vårkorn	26
Havre	29
Ärter	32
Höst- och vårraps	34
Potatis	38
Sockerbetor	41

INLEDNING

I denna skrift sammanfattas resultaten av prognos- och varningsverksamheten i Halland, Skåne och Blekinge under växtskyddsåret 2006. Redovisningen är kortfattad, presenteras endast i digital form och består främst av tabeller och figurer.

Figur 1. Karta över Skåne med områdesindelning.

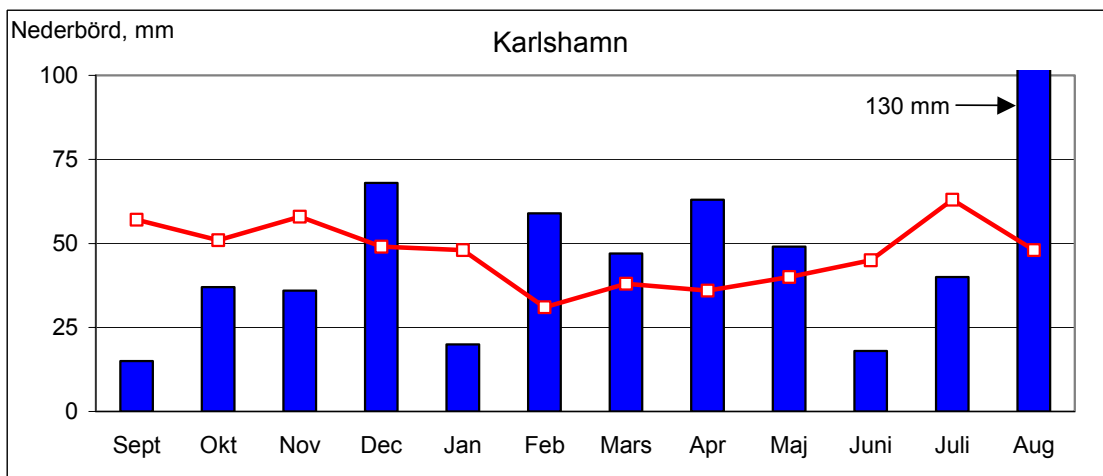
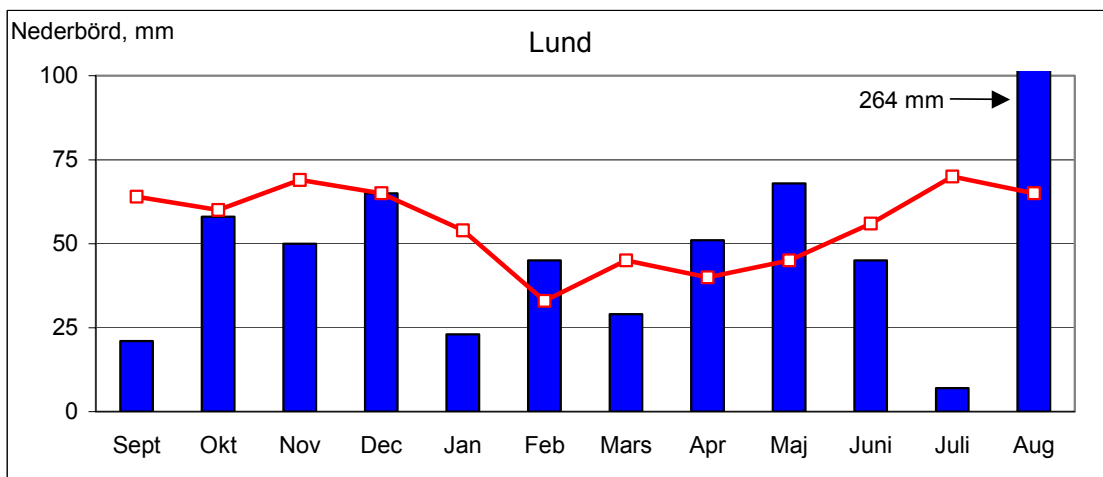
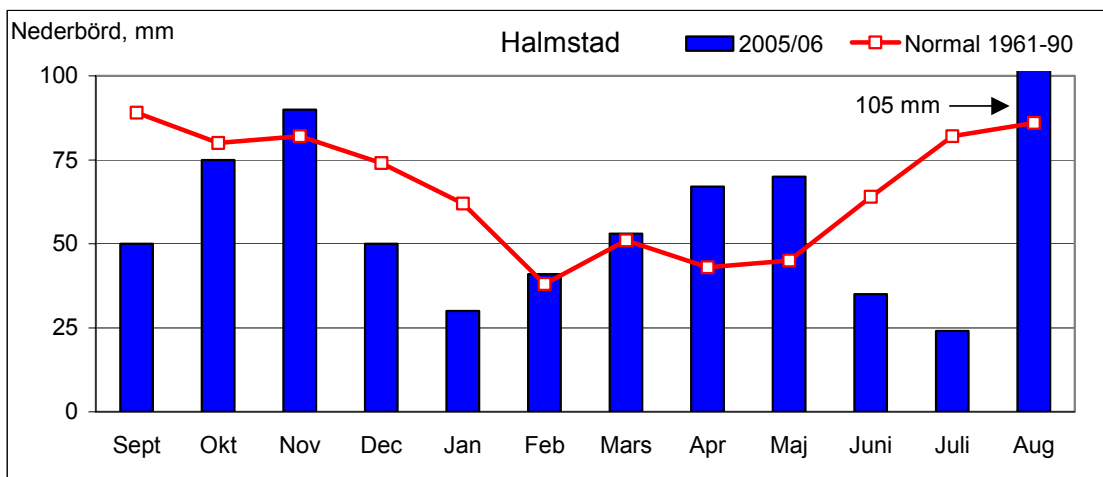
Från och med 2003 har en del sortförsök för stråsäd utnyttjats inom prognos- och varningsverksamheten. I samma försök har tre till fyra sorter avlästs som varningsfält – detta medför att antalet varningsfält har ökat jämfört med åren före 2003 (tabell 1).

Tabell 1. Antal varningsfält under 2006 för tolv grödor i sju områden.

Gröda	Höstvete	Råg	Rågvete	Höstkorn	Vårvete	Vårkorn	Havre	Årt	Höstraps	Våraps	Potatis	S-betor	Σ
Halland	11	1	1	3	2	8	6	3	2	2	8	6	53
NV Skåne	20	2	5	1	2	12	5	1	2	1	0	2	53
SV Skåne	24	6	5	4	4	14	3	1	3	0	3	3	70
M Skåne	4	5	0	0	1	5	1	2	1	0	2	2	23
SÖ Skåne	23	4	1	2	1	12	0	5	2	0	3	4	57
NÖ Skåne	5	3	2	2	3	7	3	2	1	0	11	3	42
Blekinge	4	1	1	2	3	4	3	1	0	0	5	3	27
Σ	91	22	15	14	16	62	21	15	11	3	32	23	325

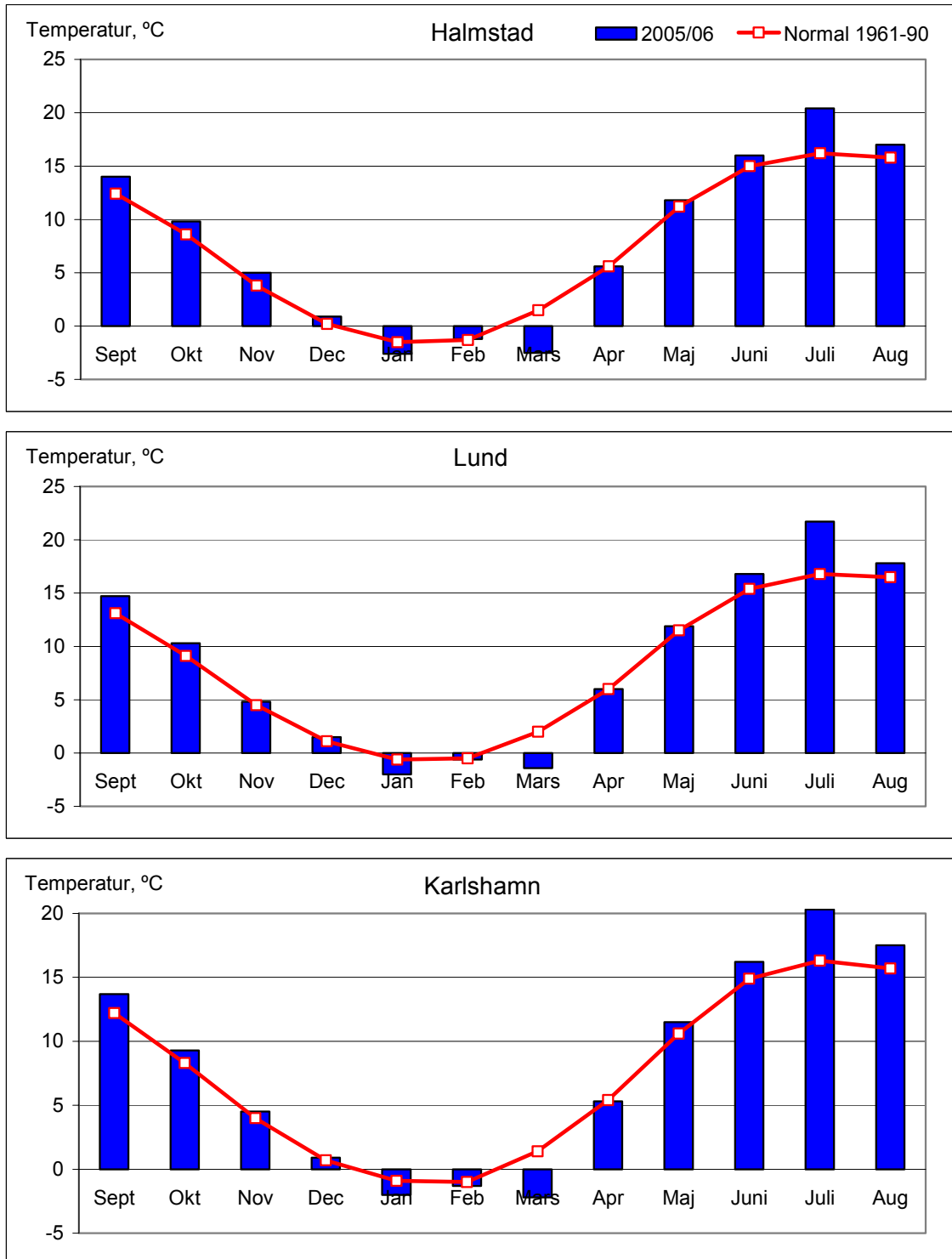
VÄDRET 2005/06

Året präglades av ovanligt kraftiga slag mellan olika väderlekstyper, varm höst, lång och kall vinter, torr och varm sommar samt extremt regnig augusti. Hösten var varmare än normalt, särskilt september månad, vilket medförde att alla höstsådda grödor utvecklades mer än tillrädligt. Nederbördsmässigt var september betydligt torrare än normalt och i en del fall fördröjdes uppkomsten för höstsådden. Oktober bjöd på mer

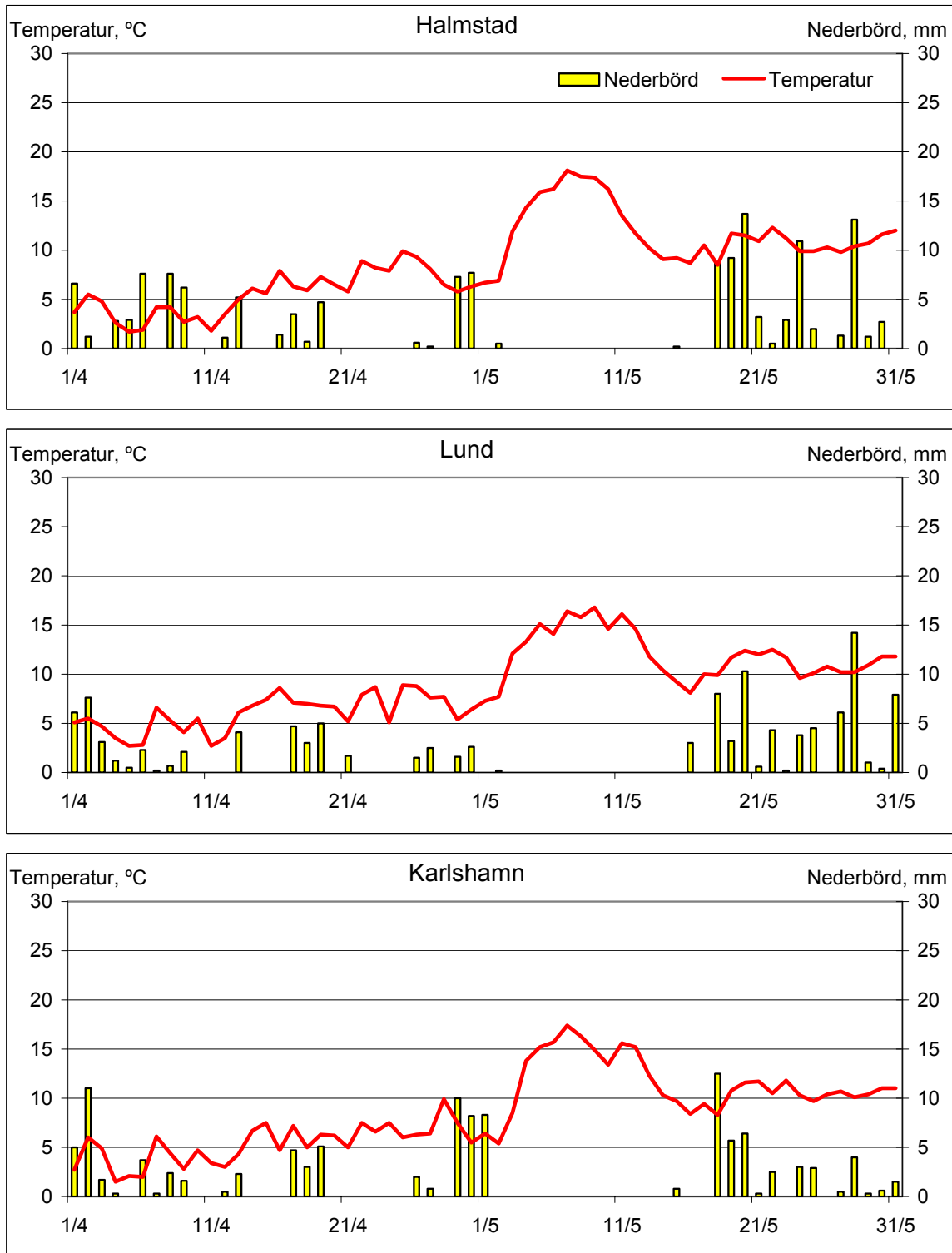
Figur 2. Månadsvis nederbörd vid tre olika platser 2005/06 (enl. SMHI).

normala nederbördsmängder medan november var något regnfattigare i Skåne och Blekinge. December uppvisade ganska normal temperatur och nederbörd men januari var både kallare och torrare än normalt. Vintern fortsatte med låga temperaturer i februari och speciellt mars som var flera grader kallare än normalt. Snön lade sig strax före årsskiftet och gav ett ihållande snötäcke i stort sett fram till början av april. Eftersom snön i huvudsak låg på otjälad mark uppstod stora problem med snömögel i höstsäden men även trädklubba trivdes i höstkornet.

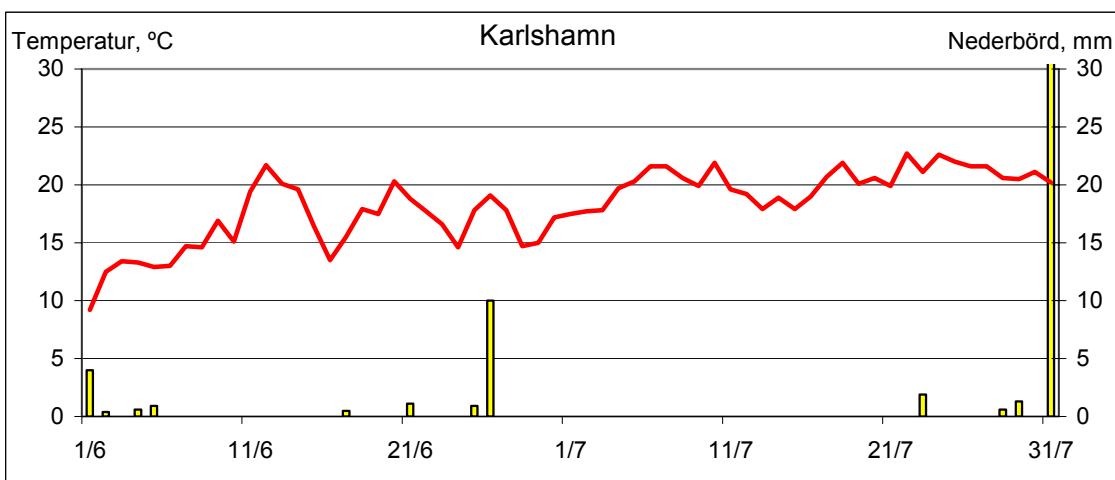
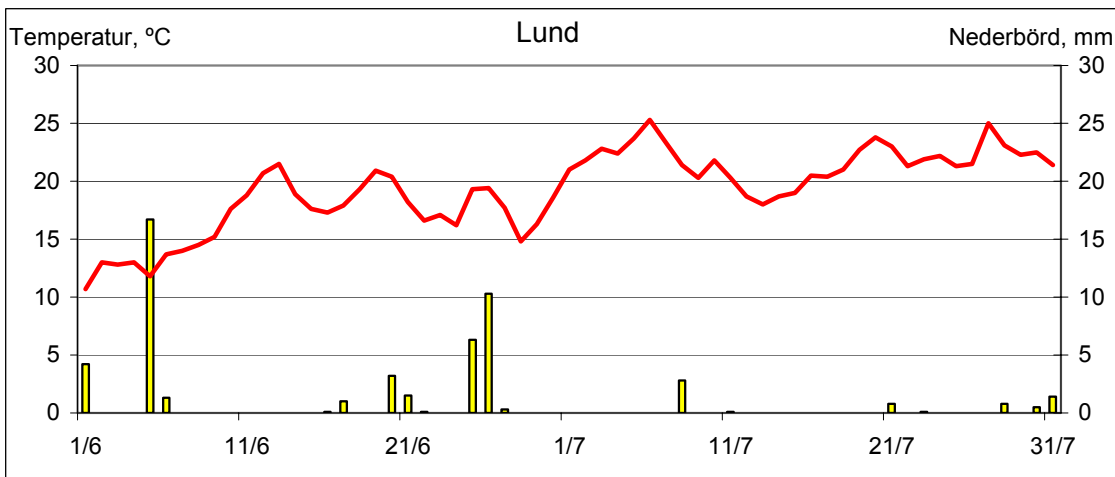
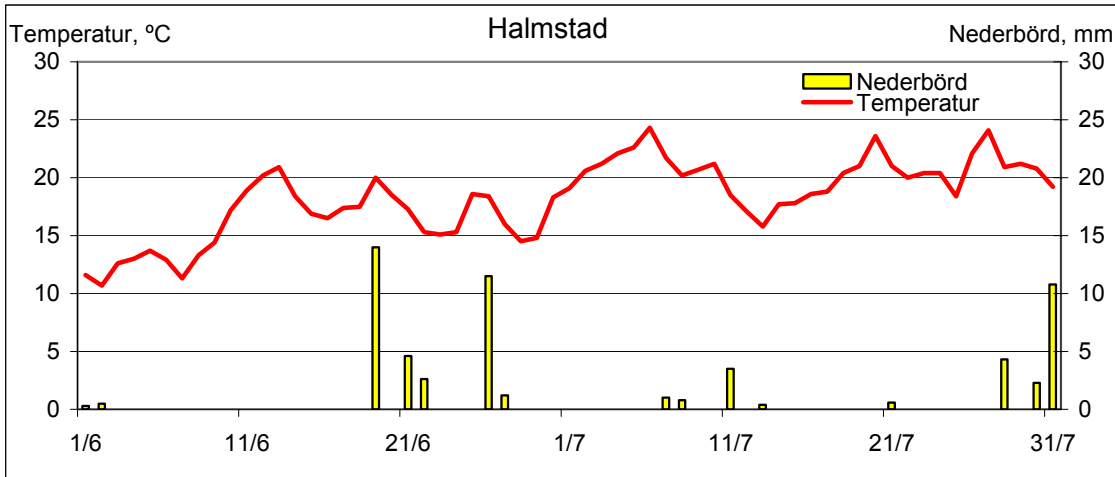
Figur 3. Månadsvis temperatur vid tre olika platser 2005/06 (enl. SMHI).

Detta resulterade i ovanligt stor utvintring, särskilt i inre delen av SÖ och M Skåne. April var normalvarm men klart fuktigare än normalt. I början av maj kom inget regn men i andra hälften regnade det nästan dagligen. En ihållande värmeperiod (med mycket höga temperaturer) utan regn från midsommar till senare delen av juli innebar att stråsäden även 2006 fick ett snabbt mognadsförlopp. Det medförde att många fält uppvisade vissningsymptom redan i mitten av juli, värst drabbade var lättare jordar

Figur 4. Dygnsvis nederbörd och medeltemperatur april - juli 2006 vid tre olika platser.

samt sena grödor. Sommaren avslutades med den våtaste augusti månad som uppmätts i mannaminne. Hela Skåne uppmätte nederbörd överstigande 200 mm men i en del områden översteg regnmängden 400 mm. Eftersom flertalet odlare tvingades uppskjuta skörden under större delen av augusti blev resultatet i bästa fall underkänd kvalitet i de fall det var fysiskt möjligt att ta sig ut på fälten.

Diagrammen, som bygger på data från SMHI, skall läsas över bägge sidorna.

HÖSTVETE

Sammanfattning

Odlingsåret 05/06 blev en prövning för höstvetet. En varm september resulterade i en välutvecklad gröda som gick in i vintern med ett mycket tätt bestånd. Ett ihållande snötäcke under drygt tre månader (från mellandagarna till början av april) på otjälad mark ledde till de största angreppen av snömögel som registrerats sedan mitten av 1980-talet. Stora arealer utvintrade och många fält fick hjälpsås eller helt köras upp. Problem förekom även i rena slättbygder, vilket inte är den vanliga bilden. Värst drabbat var södra och speciellt SÖ Skåne.

Våren var ganska regnrik och grödan rotade sig inte lika djupt som under torra vårar ex 2005. Den ihållande värmeperioden från midsommar och framåt med temperaturer över 30°C i kombination med torra medförde att många fält brådmognade och började vissna redan i mitten av juli. Som avslutning på det besvärliga året kom sedan en extremt regnig augusti och även här var temperaturerna högre än normalt. Den rikliga nederbörden orsakade stora skördeproblem i hela området men värst drabbat var ett bälte från Eslöv ner till Ystad där skördekatastrof var en passande beskrivning. Nedklassning av kvaliteten var nästan regel, men i en del fall omöjliggjordes skörden helt pga axgroning och liggsäd.

I april noterades relativt kraftiga angrepp av svartpricksjuka. De två första veckorna av maj var vädret högtrycksbetonat och angreppen bromsades upp men senare hälften av månaden var däremot mycket gynnsam för svartpricksjuka med dagliga regn. Angreppen ökade sedan under juni, speciellt i känsliga sorter som Gnejs. Det varma och torra vädret som sedan följde bromsade svartpricksjukans fortsatta utveckling och betydelsen blev mindre än förväntad. Angreppen av vetets bladfläcksjuka (DTR) var små på våren även i riskfälten och trots att vädret var fuktigt under senare delen av maj hölls sjukdomen tillbaka av den lite lägre temperaturen. Det var först under början av juli som utvecklingen av DTR tog verklig fart men eftersom grödan vid denna tidpunkt började brådmogna blev betydelsen av sjukdomen liten.

Mjöldagg förekom i något mindre omfattning än normalt (ungefär som 2005) utom i SÖ Skåne där kraftiga angrepp noterades. Angreppen av brunrost var små och för gulrost i det närmaste obefintliga.

Angreppen av stråknäckare var ovanligt små vilket var en följd av den kalla vintern, två veckors torrt väder i början av maj samt torkan senare under sommaren. Rotdödare och skarp ögonfläck förekom men oftast i liten omfattning.

Sädesbladlössen höll sig till en början på låga nivåer men när värmen satte in vid midsommar ökade även bladlusangreppen. I andra veckan av juli (mjölkmodnad) hade dock endast ca 5 % av prognosfälten uppnått bekämpningströskeln. Sädesbladlössen satt heller inte kvar lika länge som under 2004, förmodligen pga att den snabba avmognaden minskade smakligheten för lössen.

Angreppen av vetemygga var något större än tidigare år, med tre fält som överskred skadetröskeln. Det fuktiga vädret under maj var gynnsamt för myggornas kläckning.

Omfattning och sortfördelning

Tabell 2. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i höstvetete år 2006.

	Cubus	Gnejs	Hermann	Kris	Marshal	Olivin	Opus	Patrel	Tommi	Tulsa	Övr	Summa
Halland	0	0	0	2	1	1	0	0	0	1	6	11
NV Skåne	1	9	0	0	3	2	1	0	0	4	0	20
SV Skåne	0	5	2	2	1	1	1	2	0	4	6	24
M Skåne	0	0	0	2	0	0	1	0	0	1	0	4
SÖ Skåne	3	2	1	2	0	1	2	1	1	4	6	23
NÖ Skåne	1	0	0	2	0	1	1	0	0	0	0	5
Blekinge	0	0	0	0	2	0	1	0	0	1	0	4
Summa	5	16	3	10	7	6	7	3	1	15	18	91

Stråbassjukdomar

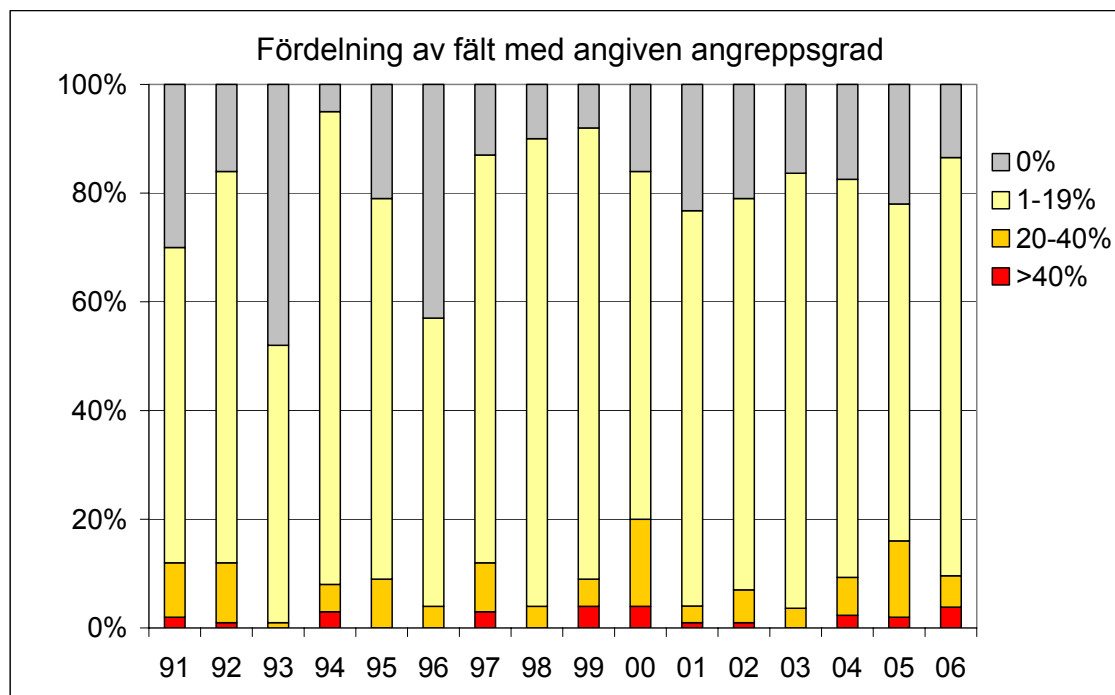
Rotdödare

Tabell 3. Angrepp av rottdödare (index 0-100) i höstvetete, områdesvis, 1999-2006.

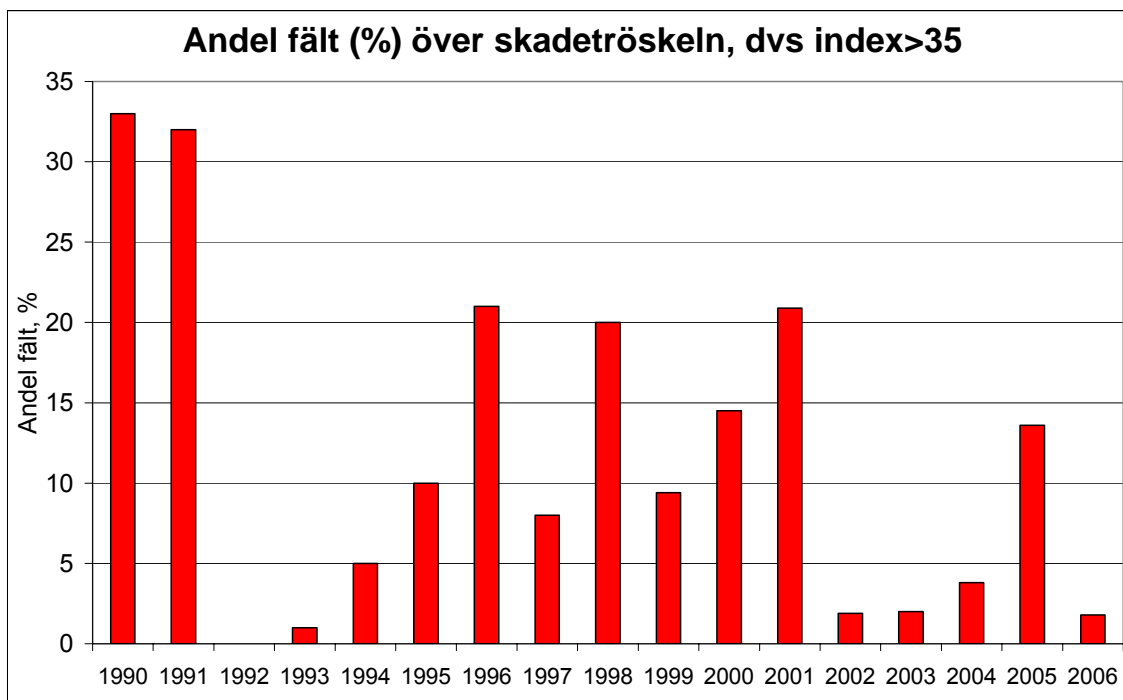
Område	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Halland	4	7	9	11	7	7	2	6
NV Skåne	6	13	8	5	7	6	9	4
SV Skåne	11	11	10	6	4	3	8	5
M Skåne	7	10	8	6	17	1	9	2
SÖ Skåne	8	21	8	4	5	6	4	5
NÖ Skåne	10	4	10	2	7	4	7	1
Blekinge	3	-	10	2	4	1	1	17*
Medelvärde	7	11	9	5	7	4	6	5

* Inklusivt ett avvikande värde (58) av fyra prov

Stråknäckare

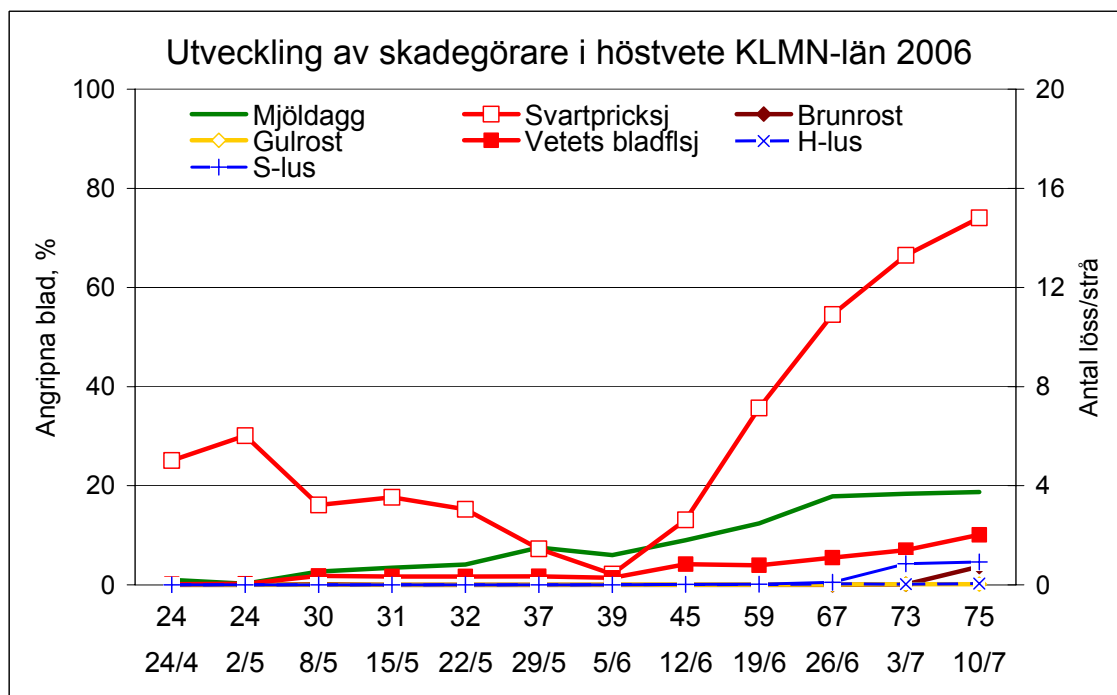
Figur 5. Angrepp (% angr skott) av stråknäckare under våren i höstvetete 1991-2006. Gradering i DC 30-32. Årligen undersöks ca 60 fält.

Figur 6. Andel undersökta fält i höstvetete som överskridit skadetröskeln (index 35) för stråknäckare i DC 75 under 1990-2006. Årligen undersöks ca 60 fält.

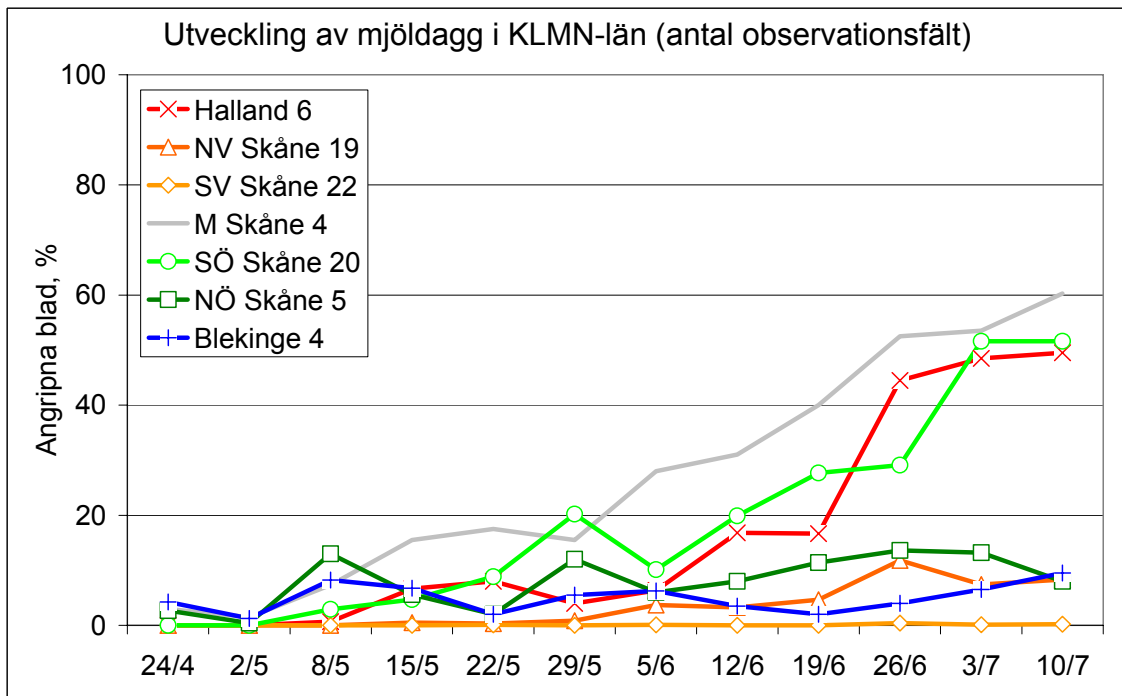
Bladsjukdomar och insektsangrepp

Allmänna nivåer

Figur 7. Skadegörarutveckling i höstvetete 2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

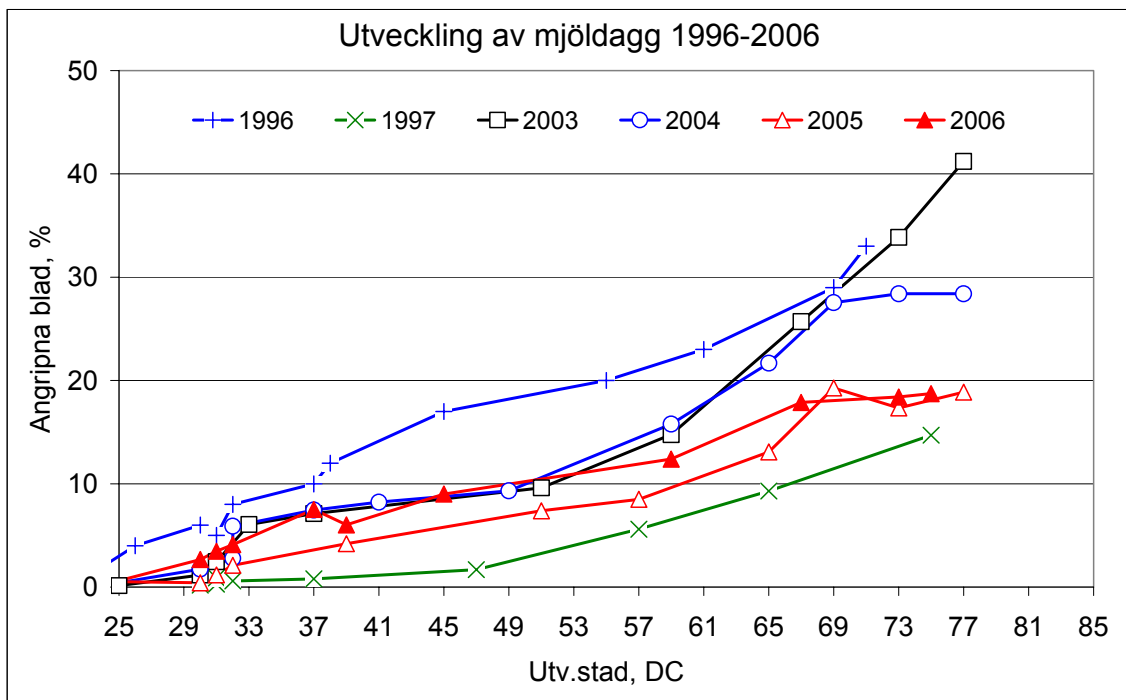
Mjöldagg

Figur 8. Utveckling av mjöldagg i höstvetete 2006, fördelat på sju områden.

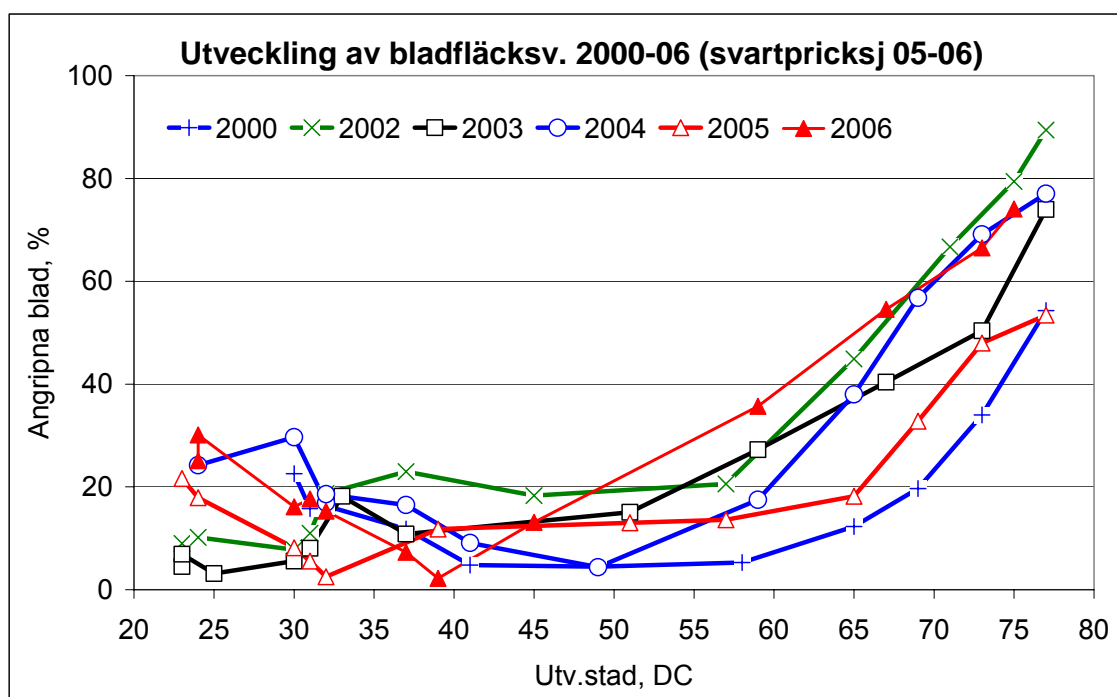
Årsvisa jämförelser

Mjöldagg

Figur 9. Utveckling av mjöldagg i höstvetete 2003-2006 samt extremåren 1996 och 1997. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Svartpricksjuka

Figur 10. Utveckling av svartpricksjuka i höstvetete 2000-2006. Svartpricksjuka och DTR särskildes inte under 2000-2004. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Tabell 4. Ackumulerad nederbörd¹ (mm) före och efter höstvetets axgång, angrepp av bladfläcksvampar i varningsfälten (medeltal för Skåne, Halland och Blekinge) samt merskörd för fungicidbehandling i DC 46-60 från försök i Skåne.

År	Axgång DC 55	Ackumulerad nederbörd ¹ (mm), före och efter axgång (DC 55)		Bladfläcksv. medelv KMN-län % angr blad DC 75	Merskörd för behandling i				
		4 v före	4 v efter		DC 46-60 (en behandling) kg/ha	DC 37+59 kg/ha	Tilt Top 0,8 l/ha	Amistar 1,0 l/ha	Comet 0,5 l/ha
1988	16/6	35	86	62	840				
1989	14/6	24	21	22	80				
1990	12/6	35	87	41	1330				
1991	27/6	98	71	75	970				
1992	12/6	0	2	9	200				
1993	5/6	17	41	8	330				
1994	20/6	52	16	30	220	-40*			
1995	19/6	58	19	55	475	850*			
1996	24/6	35	70	70 ^x	805	1740			
1997	23/6	29	51	75	350	1150			
1998	12/6	38	99	85	625	1145			
1999	17/6	65	43	74		1195			
2000	2/6	52	38	44		605*			
2001	13/6	38	51	74		650			
2002	8/6	40	110	83		1360**	2050**		
2003	12/6	54	70	62		950***	1080***		
2004	11/6	18	124	61	+980****				+1270****
2005	11/6	43	30	56					+620
2006	17/6	68	17	74					+610

¹=medeltal av sex väderstationer i Skåne   ^x DC 71

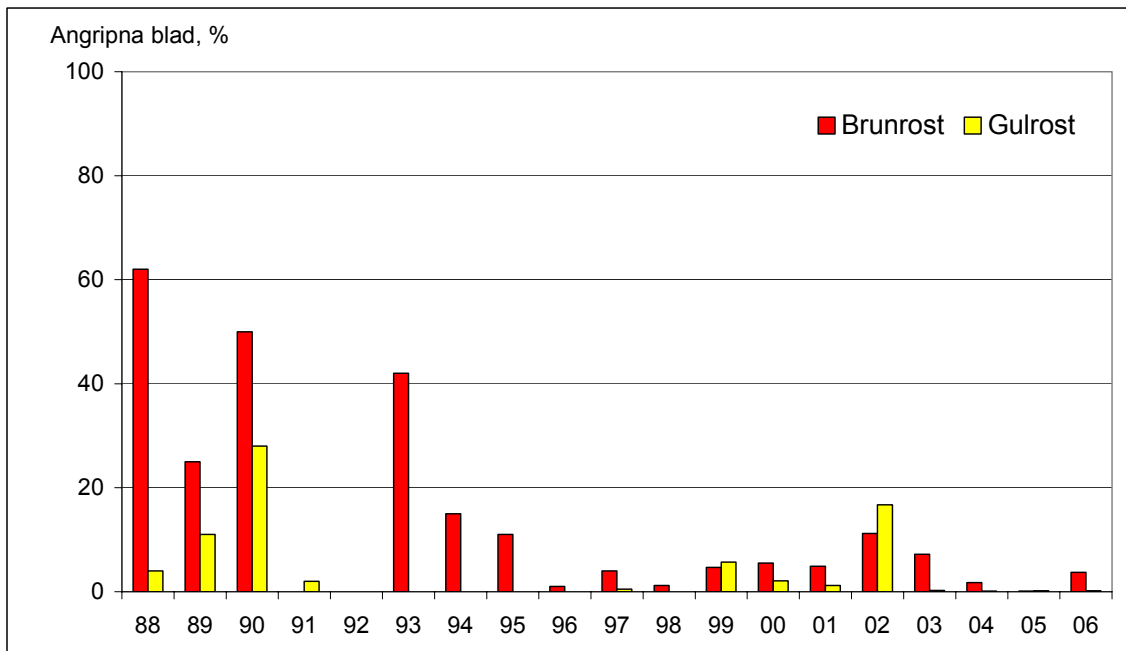
* Få försök

** Dos 0,5 l/ha, fyra försök

*** Fem försök med Amistar + Juventus (0,5+0,5 l/ha) och Comet + Juventus (0,5+0,5 l/ha)

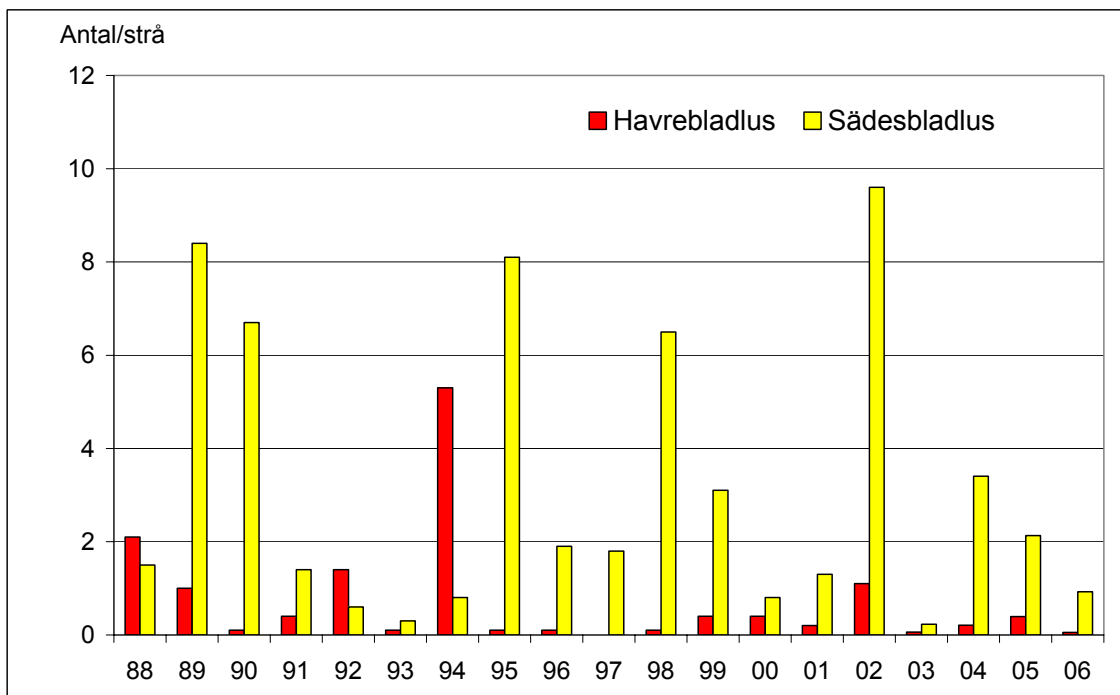
**** Fem försök med Amistar Duo 2x0,5 l/ha (azoxystrobin+propikonazol) samt Proline 2x0,4 l/ha

Rost

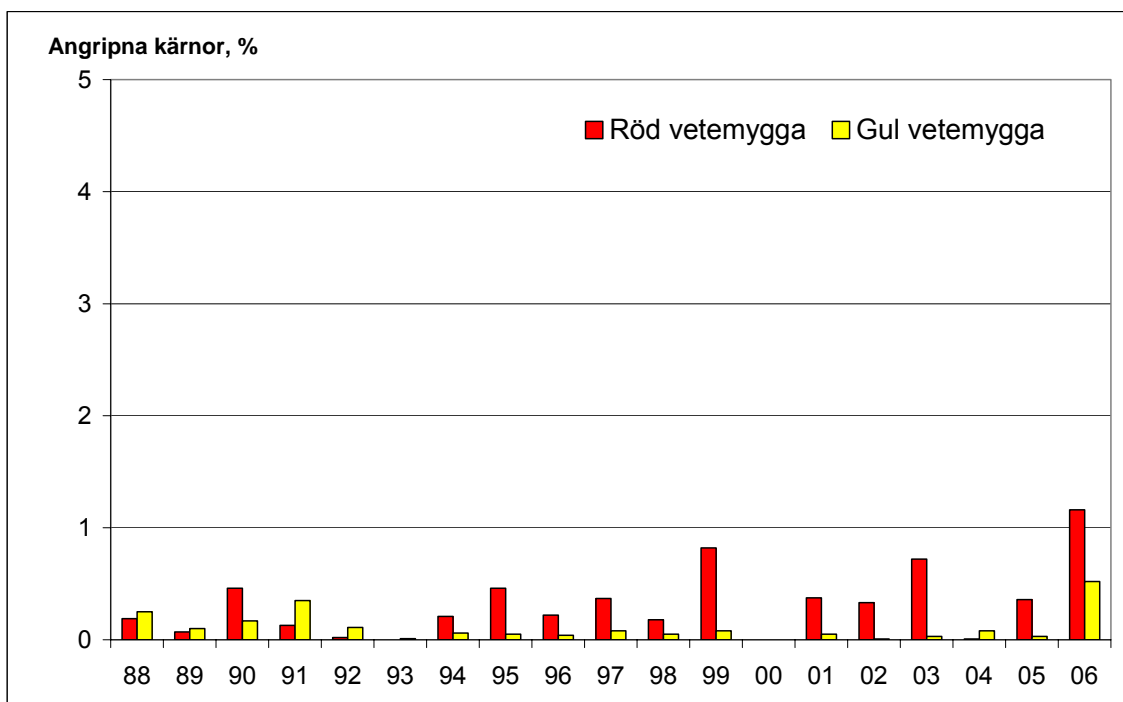
Figur 11. Slutangrepp (DC 75) av brunrost och gulrost i höstvetete 1988-2006.

Bladlöss

Figur 12. Genomsnittligt maxangrepp av havre- och sädesbladlöss i höstvetete 1988-2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Vetemyggor

Figur 13. Andel kärnor (%) som angripits av röd- respektive gul vetemygga i höst- och vårvete 1988-2005. Medeltal för Skåne, Blekinge och Halland.

Övrigt

Fysiologiska bladfläckar av olika typer förekom i ovanligt liten omfattning.

Den varma hösten medförde ökad risk för angrepp av fritfluga och rödsotvirus. Fritfluga noterades speciellt i några fält där angreppen härstammade från angripen spillsäd. Vid jordbearbetning förstördes spillsäden och larverna hamnade i jorden där de sedan angrep den nysådda höstsäden. Rödsot hänförd till höstsmitta gav problem i några fält med engelskt rajgäs som förfrukt i kombination med tidig sådd. I övrigt noterades endast enstaka rödsotsangripna plantor i fälten.

Väderleken under höstvetets blomning var högtrycksbetonad och därmed ogynnsam för angrepp av axfusarios. De resultat som hittills redovisats från undersökningar av fusariumtoxiner visar på låga DON- resp ZEA-halter.

Torkan under sommaren samt den regniga väderleken i augusti ledde till ovanligt starka angrepp av sotdaggssvampar, främst olika arter av *Alternaria*. Eftersom *Alternaria* och en del andra i sammanhanget aktuella svampar kan producera olika toxiner medför detta att den hygiensiska kvaliteten riskeras, speciellt ifråga om halmen.

RÅG

Sammanfattning

Den kalla vintern med ihållande snötäcke på otjälad mark medförde att många rågfält angreps av snömögel, speciellt frodiga fält fick stora angrepp. Situationen var likartad med den i höstvetete, med stor utvintring och uttunning av bestånden även i slättbygder. Rågfälten var relativt friska fram till axgång med undantag för en del angrepp av mjöldagg som efter axgång ökade och totalt sett blev ganska kraftiga. Angreppen av sköldfläcksjukan var likartade med tidigare år, dvs små angrepp tidigt och en viss ökning först sent på säsongen. Brunrost förekom i mitten av maj men utvecklades långsamt och angreppen blev måttliga. Angreppen av mjöldryga var små, trots ojämnt och luckigt bestånd, förmodligen pga det högtrycksbetonade vädret i blomningen. Angreppen av trips och bladlöss var små.

Omfattning och sortfördelning

Tabell 5. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i råg år 2006.

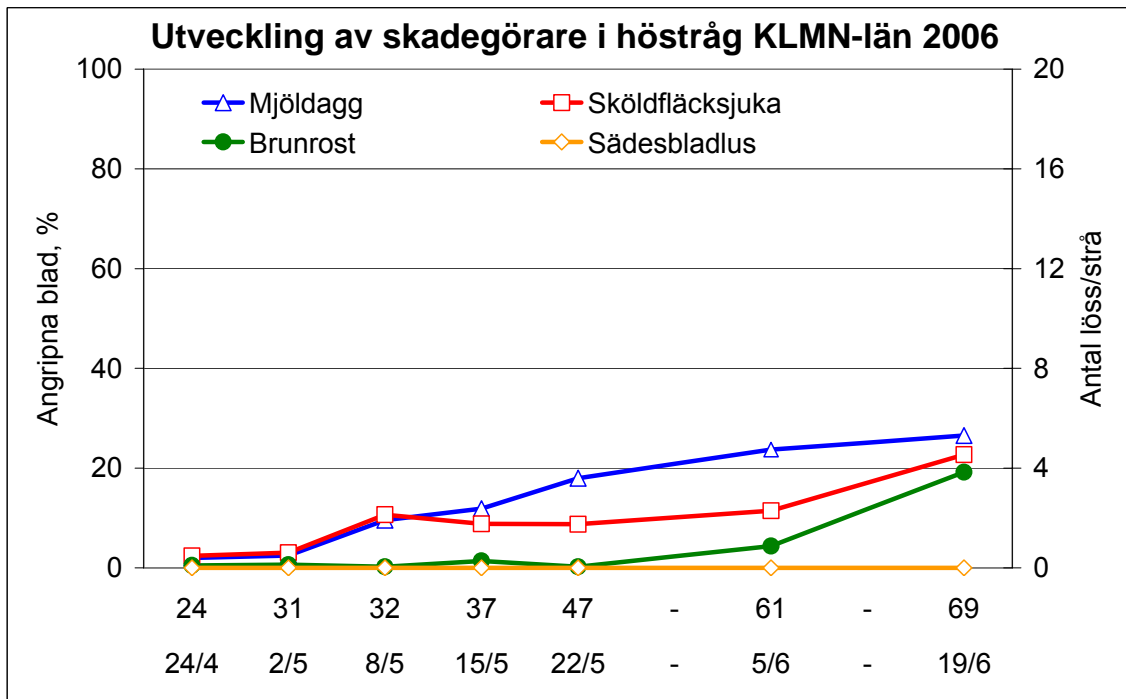
Sort	Amilo	Esprit	Kaskelott	Matador	Picasso	Summa
Halland	0	0	0	1	0	1
NV Skåne	0	0	1	0	1	2
SV Skåne	1	1	1	0	3	6
M Skåne	1	0	0	1	2	5
SÖ Skåne	0	1	0	0	3	4
NÖ Skåne	1	0	0	1	1	3
Blekinge	0	0	0	0	1	1
Summa	3	2	2	3	11	22

Insekter

Förekomsten av **trips** strax före axgång var något större än 2005 och bekämpningströskeln uppnåddes i ca 20 % av fälten. Vid mjölkognad konstaterades tripssymptom på 40 % av flaggbladsslidorna (variation 14-78 %).

Bladsjukdomar och insektsangrepp

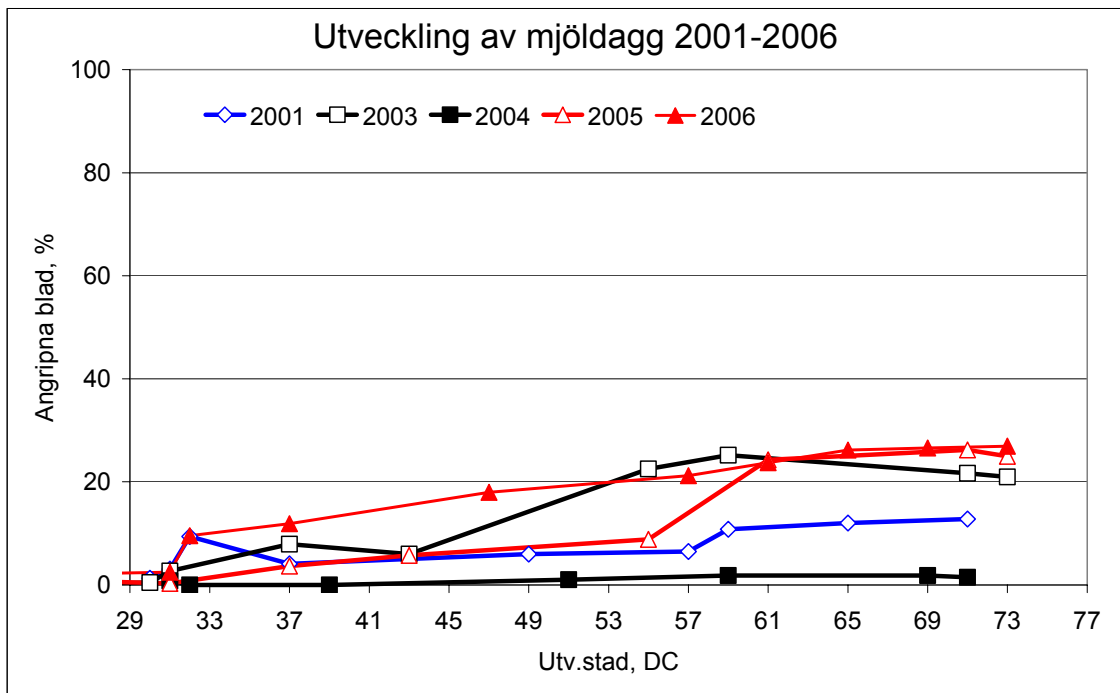
Allmänna nivåer

Figur 14. Skadegörarutveckling i råg 2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Årsvisa jämförelser

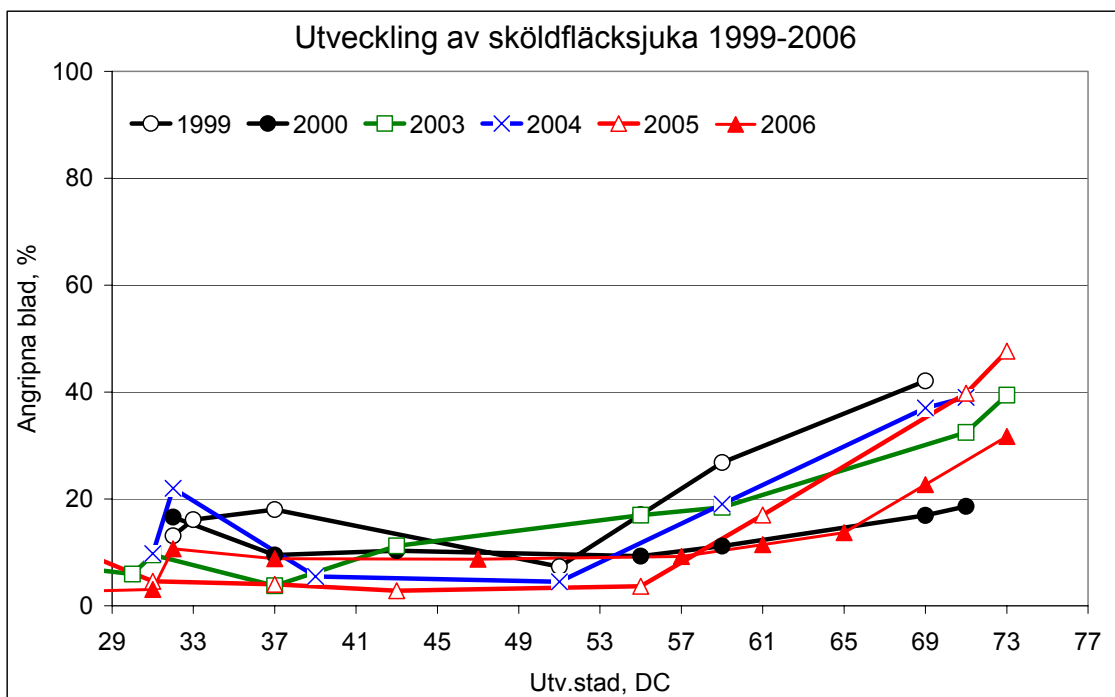
Mjöldagg

Figur 15. Utveckling av mjöldagg i råg 2001-2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

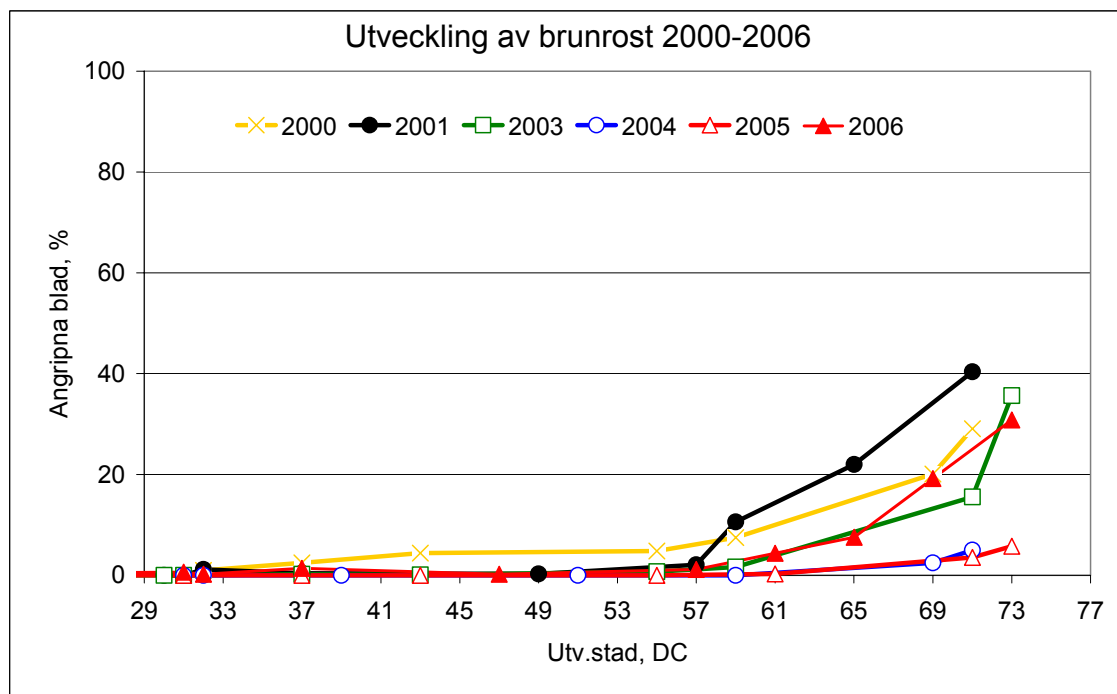

Sköldfläcksjuka

Figur 16. Utveckling av sköldfläcksjuka i råg 1999-2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Brunrost

Figur 17. Utveckling av brunrost i råg 2000-2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

RÅGVETE

Sammanfattning

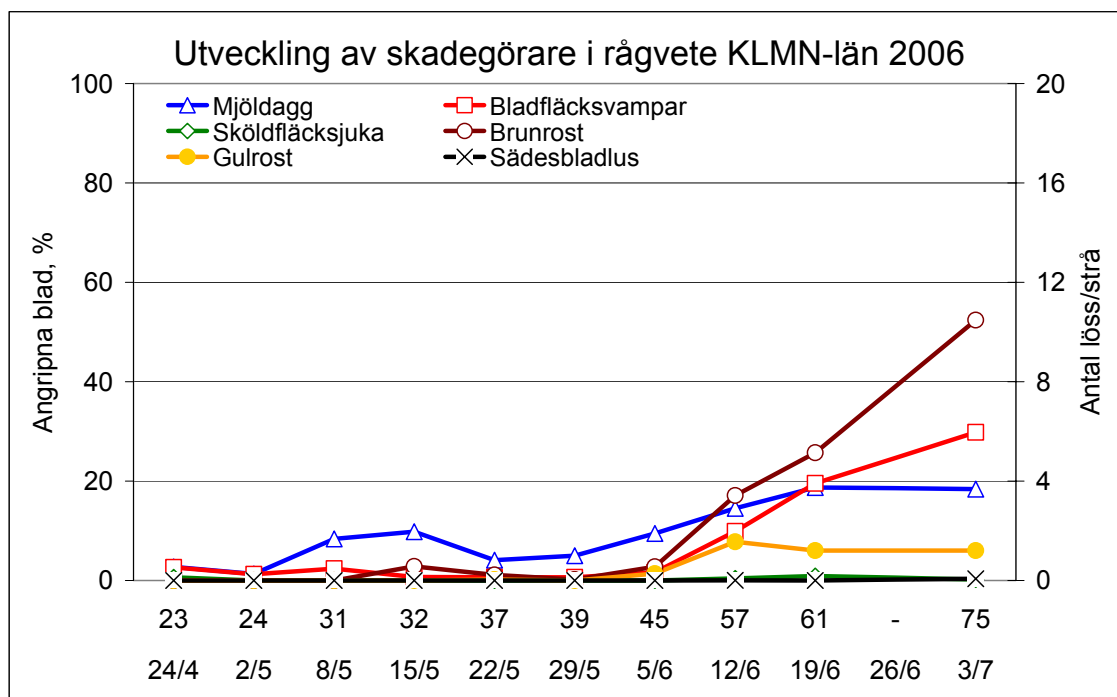
Utvintringsskador orsakade av snömögel förekom i rågvete precis som i övrig höstsäd. En del angrepp av mjöldagg uppträdde och speciellt i sorten Algallo (den mycket känsliga sorten Lamberto fanns inte med bland varningsfälten i år). Brunrost noterades redan i mitten av maj, utvecklades vidare runt axgång och ledde till ovanligt kraftiga slutangrepp. Gulrost förekom i några fält men var av betydelse endast i enstaka fält. Det torra vädret under sommaren medförde att angreppen av bladfläcksvampar (svartpricksjuka och DTR), stråknäckare samt sköldfläcksjuka var ganska små. Förekomsterna av trips och bladlöss var också små.

Omfattning och sortfördelning

Tabell 6. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i rågvete år 2006.

	Algallo	Dinaro	Fidelio	Prego	Summa
Halland	2	0	0	1	3
NV Skåne	1	0	0	0	1
SV Skåne	1	1	2	0	4
M Skåne	0	0	0	0	0
SÖ Skåne	0	0	1	1	2
NÖ Skåne	1	0	0	1	2
Blekinge	1	0	1	0	2
Summa	6	1	4	3	14

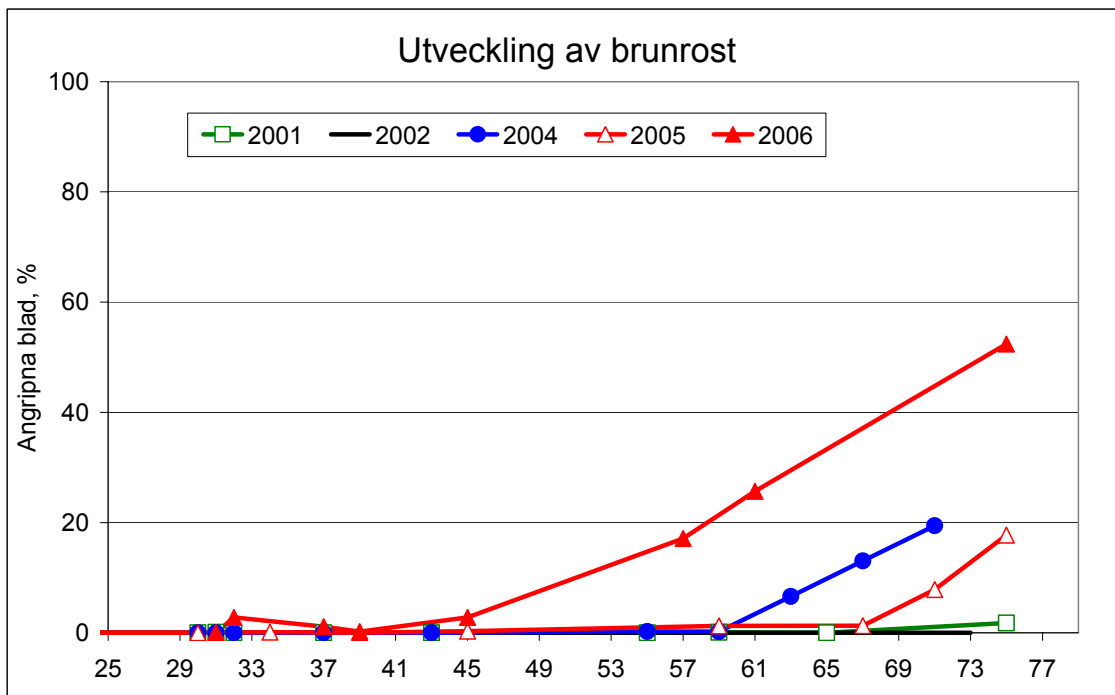
Utveckling av skadegörare 2006 - Allmänna nivåer

Figur 18. Skadegörarutveckling i rågvete 2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

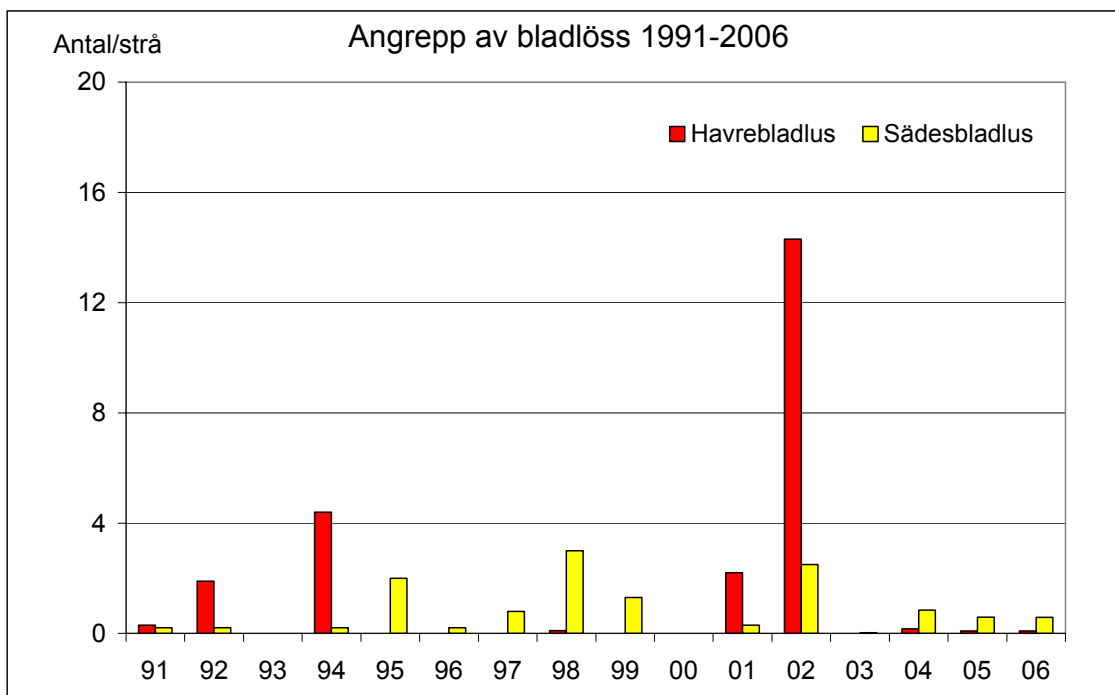
Årsvisa jämförelser

Bladfläcksvampar

Figur 19. Utveckling av brunrost i rågvet 2001-2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Bladlöss

Figur 20. Angrepp av bladlöss i rågvet 1991-2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

HÖSTKORN

Sammanfattning

Det långvariga snötäcknet ledde till en ovanligt stor utvintring som följde av angrepp av snömögel och trådklubba. Angreppen av mjöldagg var något större än under de senaste två åren, men slutangreppet var måttligt. Kornets bladfläcksjuka och sköldfläcksjuka förekom i liten omfattning. Kornrost noterades tidigt men angreppen utvecklades först sent, under mjölkmodnaden. Angreppen av insekter var små.

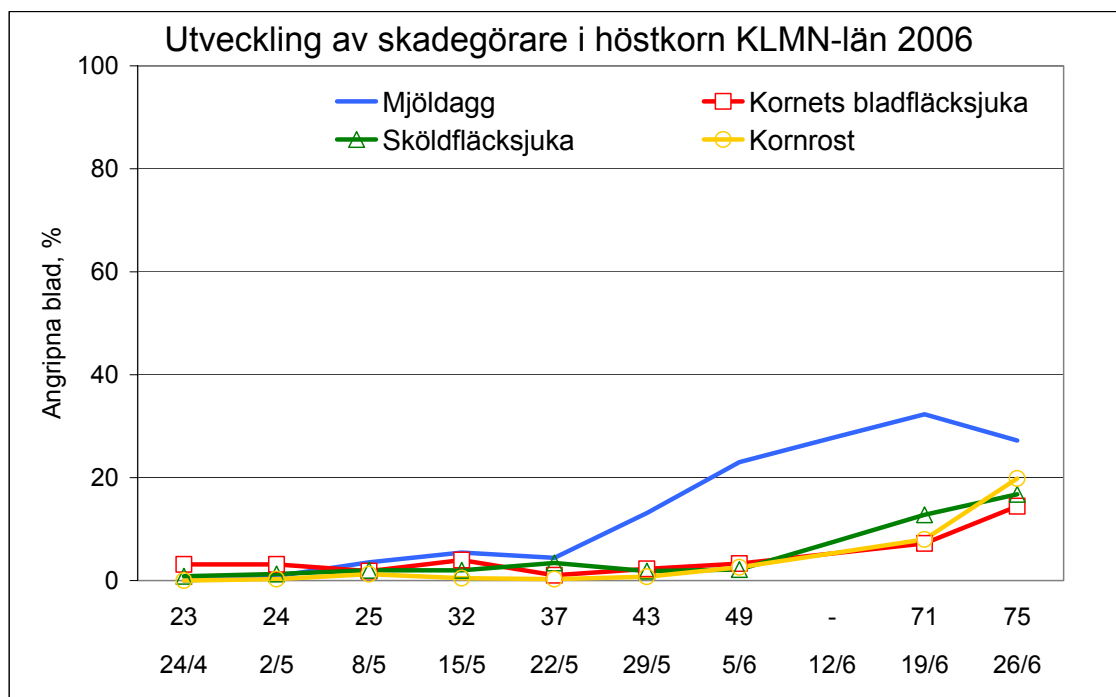
Omfattning och sortfördelning

Tabell 7. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i höstkorn år 2006.

Sort	Bombay	Chess	Naomie	Vanessa	Övr	Summa
Halland	0	0	0	0	1	1
NV Skåne	2	1	1	1	0	5
SV Skåne	2	1	1	1	0	5
M Skåne	0	0	0	0	0	0
SÖ Skåne	0	0	0	1	0	1
NÖ Skåne	2	0	0	0	0	2
Blekinge	1	0	0	0	0	1
Summa	7	2	2	3	1	15

Utveckling av skadegörare 2006

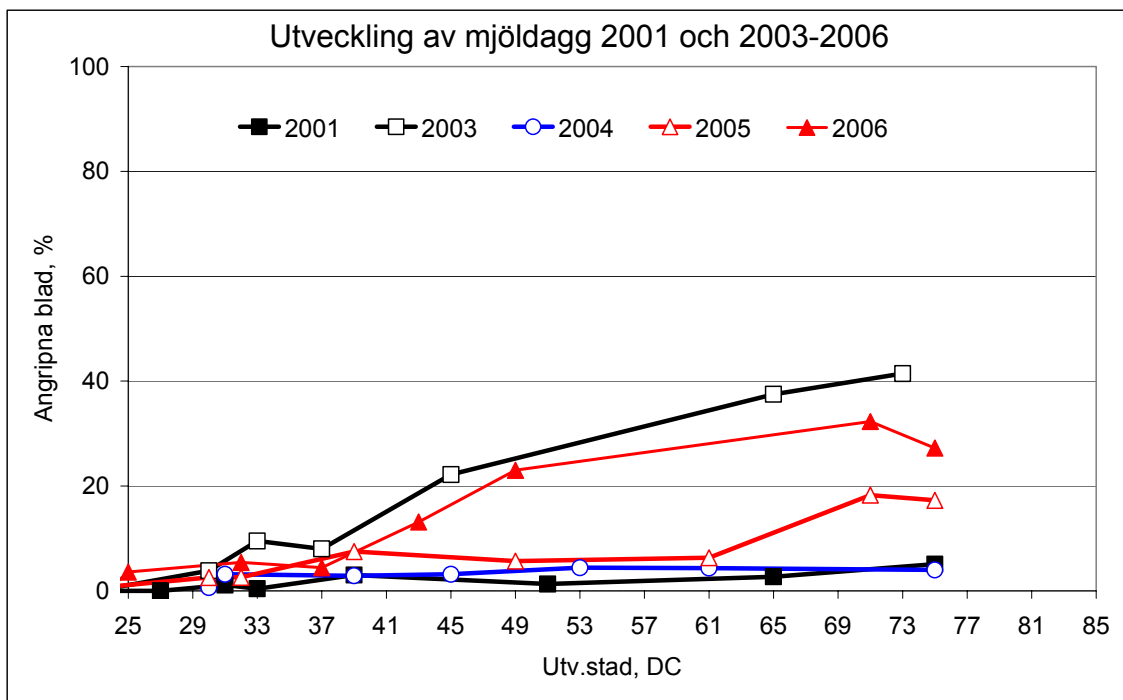
Allmänna nivåer

Figur 21. Skadegörarutveckling i höstkorn 2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

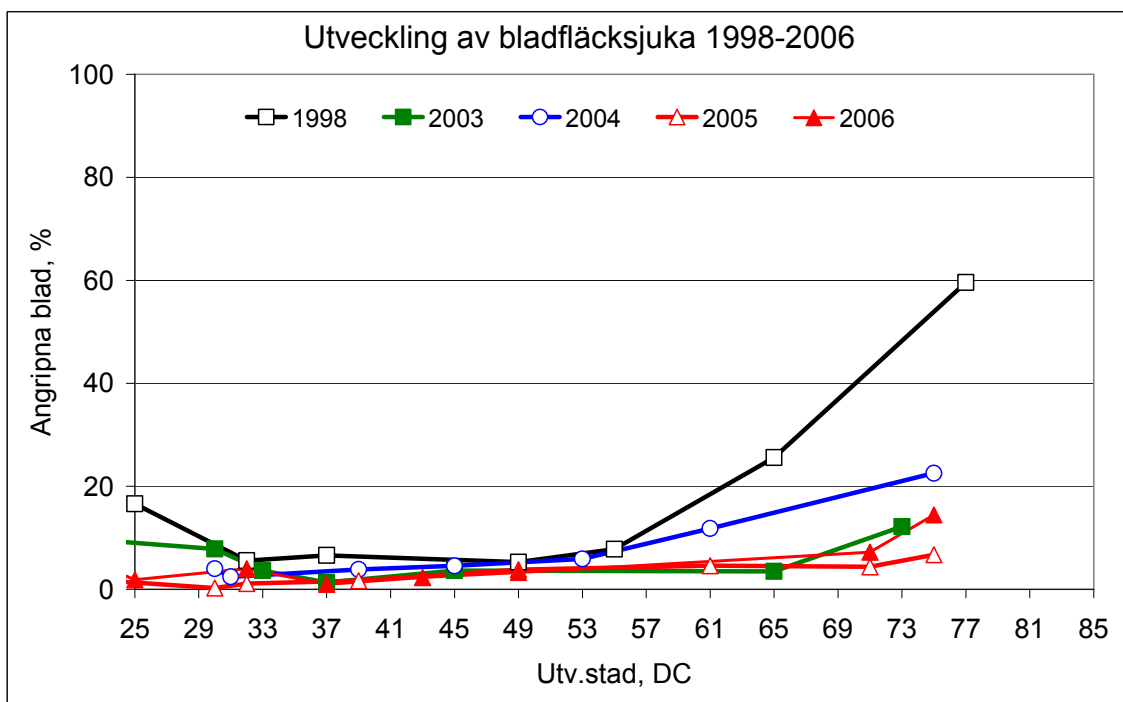
Årsvisa jämförelser

Mjöldagg

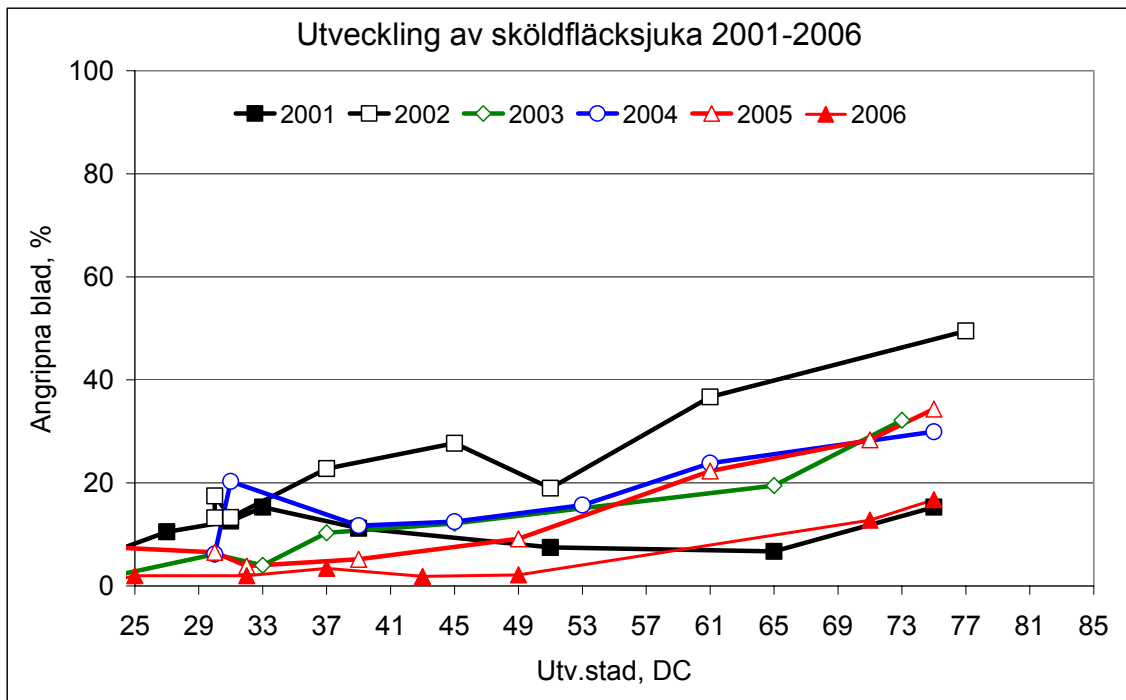
Figur 22. Angrepp av mjöldagg i höstkorn 2001 och 2003-2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Kornets bladfläcksjuka

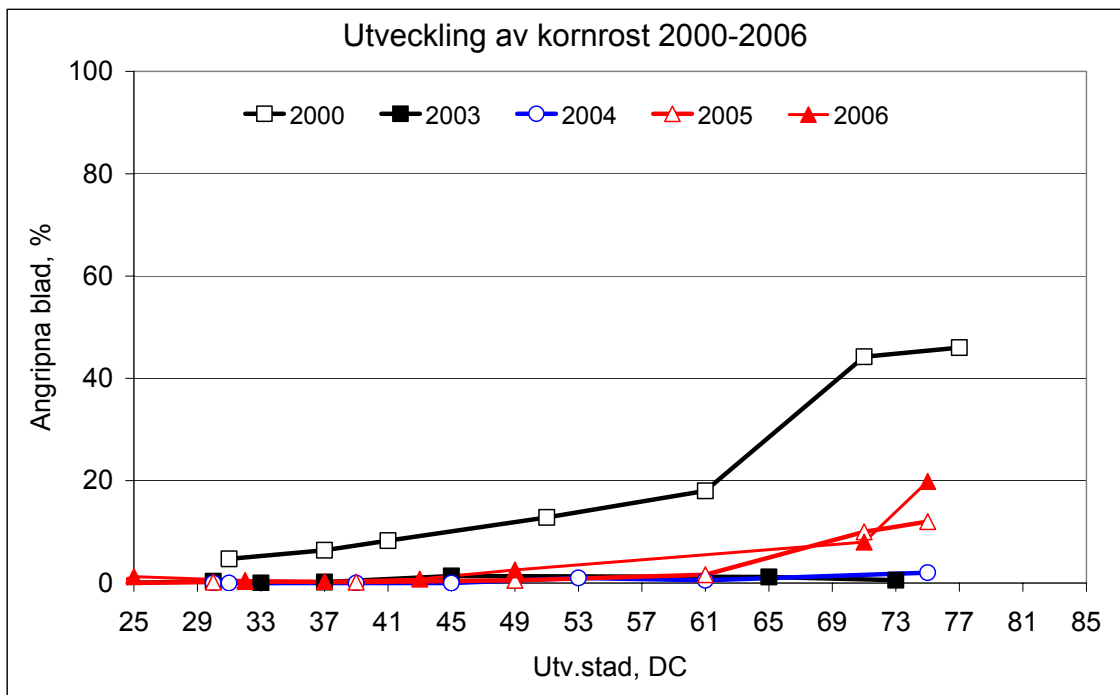
Figur 23. Angrepp av kornets bladfläcksjuka i höstkorn 1998, 2003-2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Sköldfläcksjuka

Figur 24. Utveckling av sköldfläcksjuka i höstcorn 2001-2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Kornrost

Figur 25. Utveckling av kornrost i höstcorn 2000, 2003-2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

VÅRVETE

Sammanfattning

Den långa vintern och kyliga våren medförde att vårsådden blev sen. Viss risk för fritflugeangrepp fanns därför även i vårvete. Vårvetets sena utveckling samt det torra vädret under stråskjutning och axgång medförde att bladfläcksvamparna missgynnades varför angreppen av svartpricksjuka och DTR blev ovanligt små. Ingen gulrost och endast mycket små angrepp av brunrost noterades. Havrebladlusen förekom i mycket små mängder varför bekämpning inte var motiverad. De höga temperaturerna under juli i kombination med torkan ledde till att många fält brådmognade. Det dåliga skördevädret medförde även stora problem med kvaliteten.

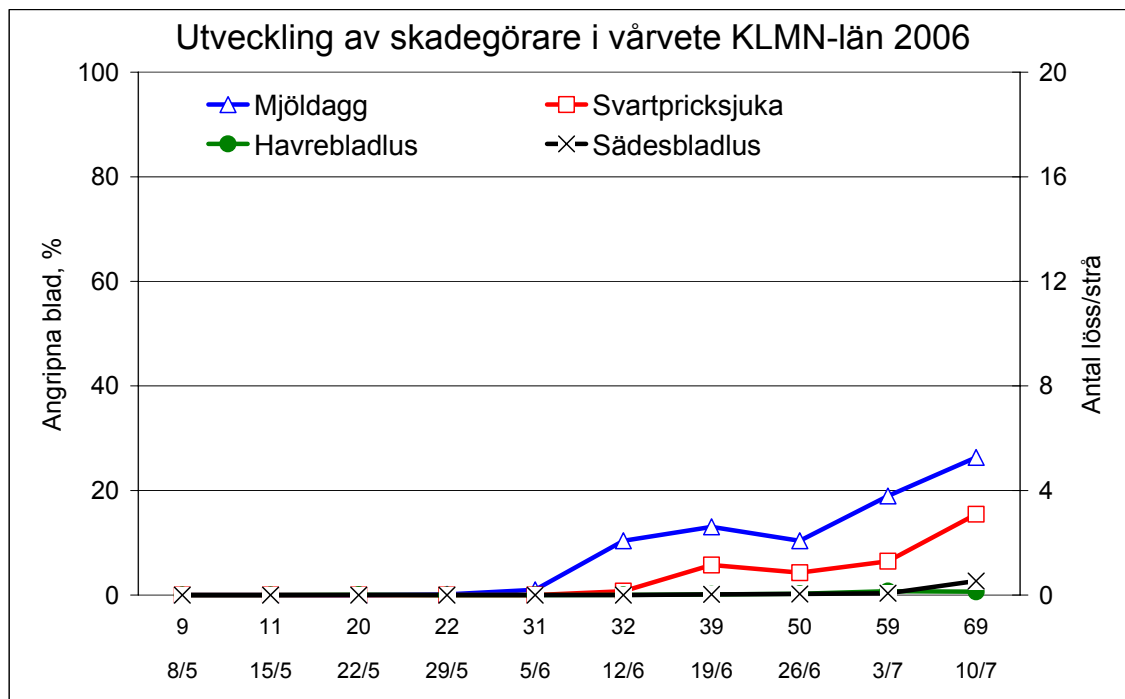
Omfattning och sortfördelning

Tabell 8. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i vårvete år 2006.

Sort	Quarna	Dacke	Dragon	Triso	Vinjett	Summa
Halland	0	0	1	0	1	2
NV Skåne	0	0	0	0	2	2
SV Skåne	1	0	0	1	2	4
M Skåne	0	1	0	0	0	1
SÖ Skåne	0	0	0	0	1	1
NÖ Skåne	0	0	0	0	3	3
Blekinge	0	0	0	1	2	3
Summa	1	1	1	2	11	16

Utveckling av skadegörare 2006

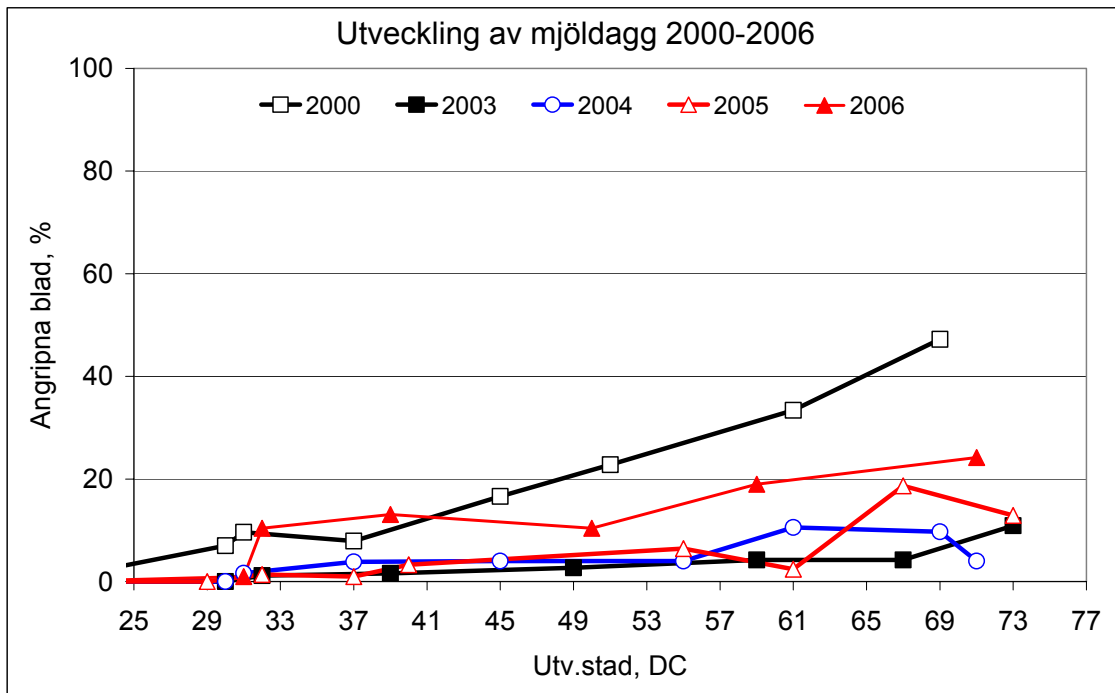
Allmänna nivåer

Figur 26. Skadegörarutveckling i vårvete 2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

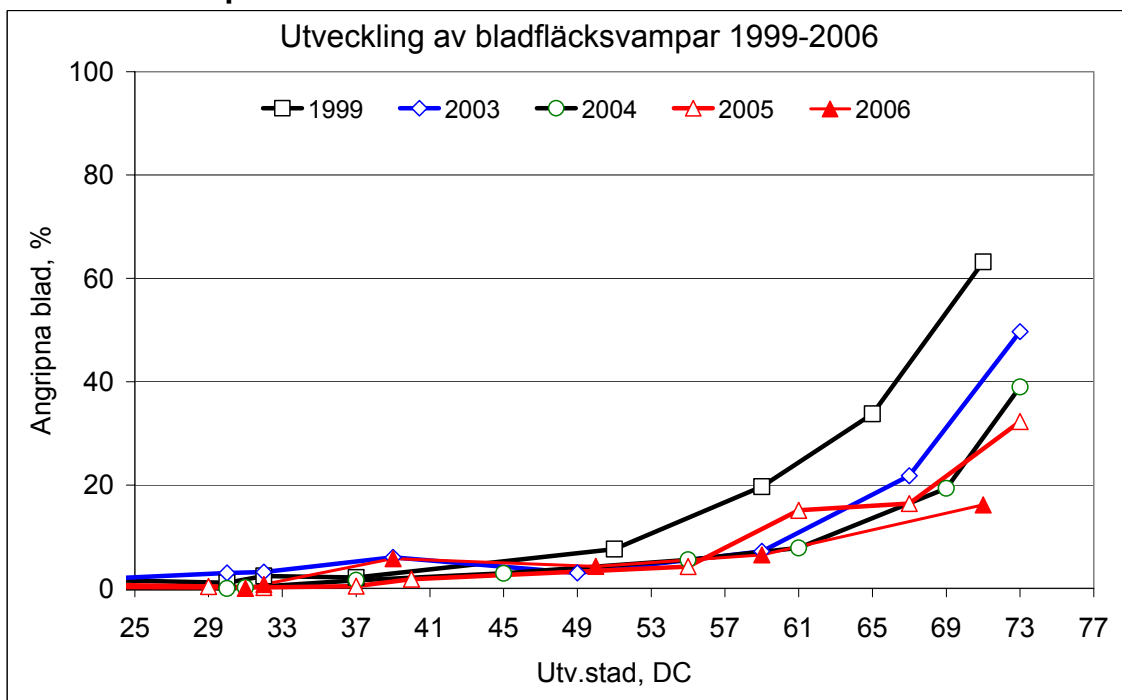
Årsvisa jämförelser

Mjöldagg

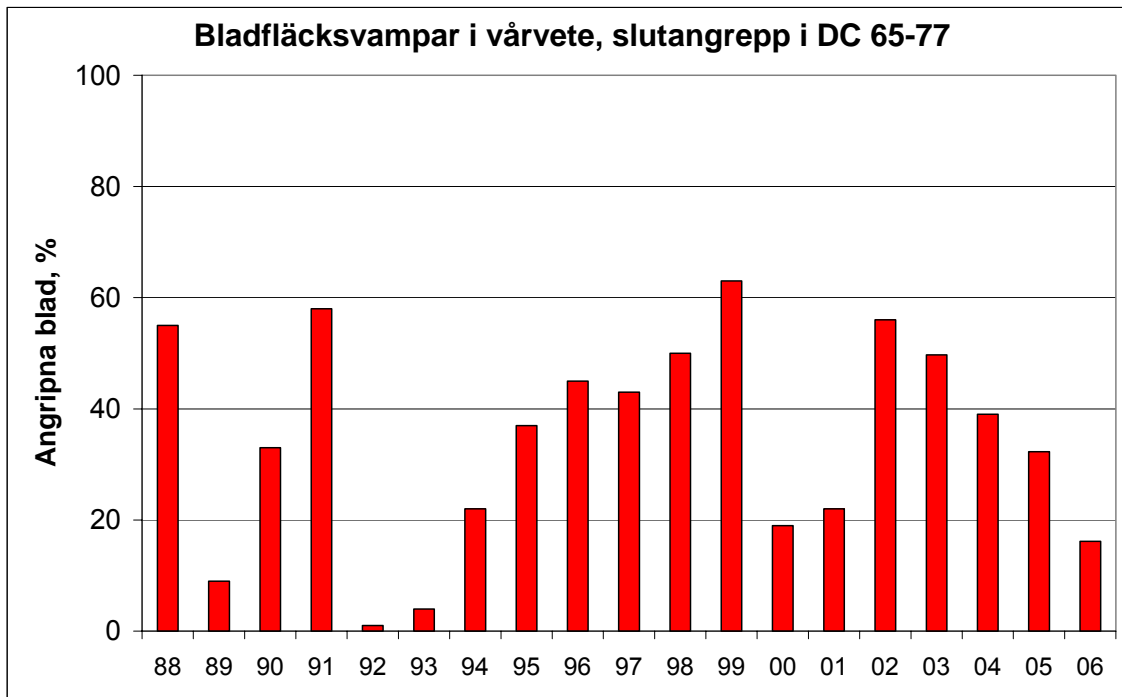
Figur 27. Mjöldaggens utveckling i vårmete 2000, 2003-2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Bladfläcksvampar

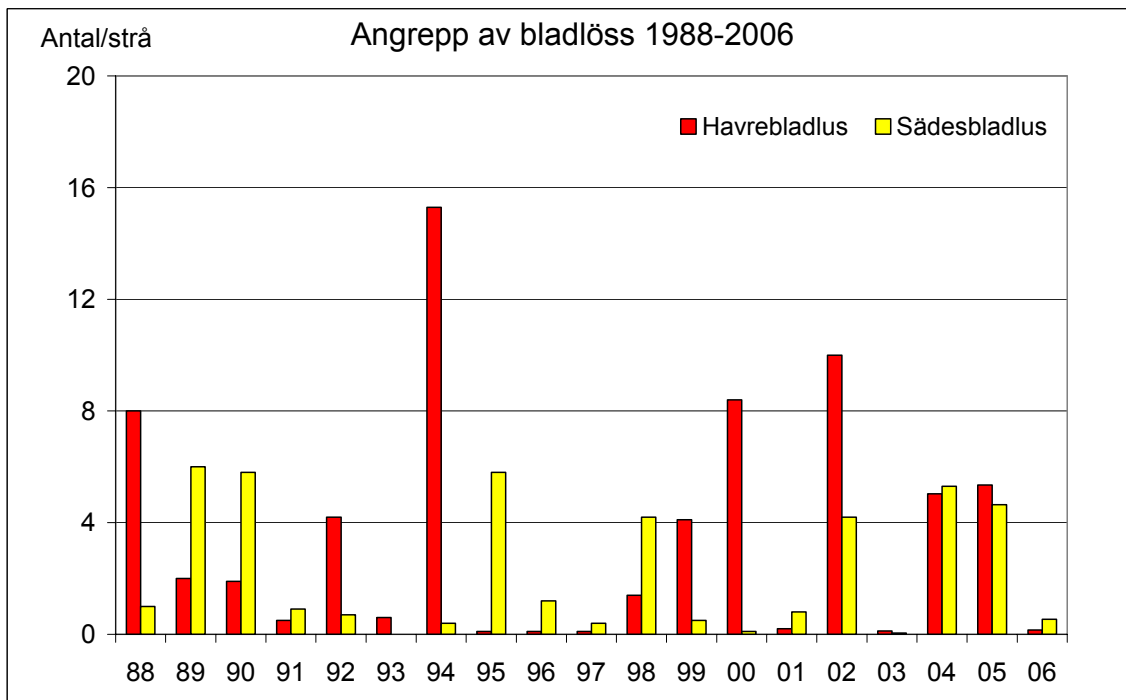
Figur 28. Utveckling av bladfläcksvampar (svartpricksjuka 2006) i vårmete 1999, 2003-2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Figur 29. Bladfläcksvampar i vårvede, slutangrepp i DC 65-71, 1988-2006 (svartpricksjuka 2006). Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Bladlöss

Figur 30. Genomsnittligt maxangrepp av bladlöss i vårvede 1988-2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

VÅRKORN

Sammanfattning

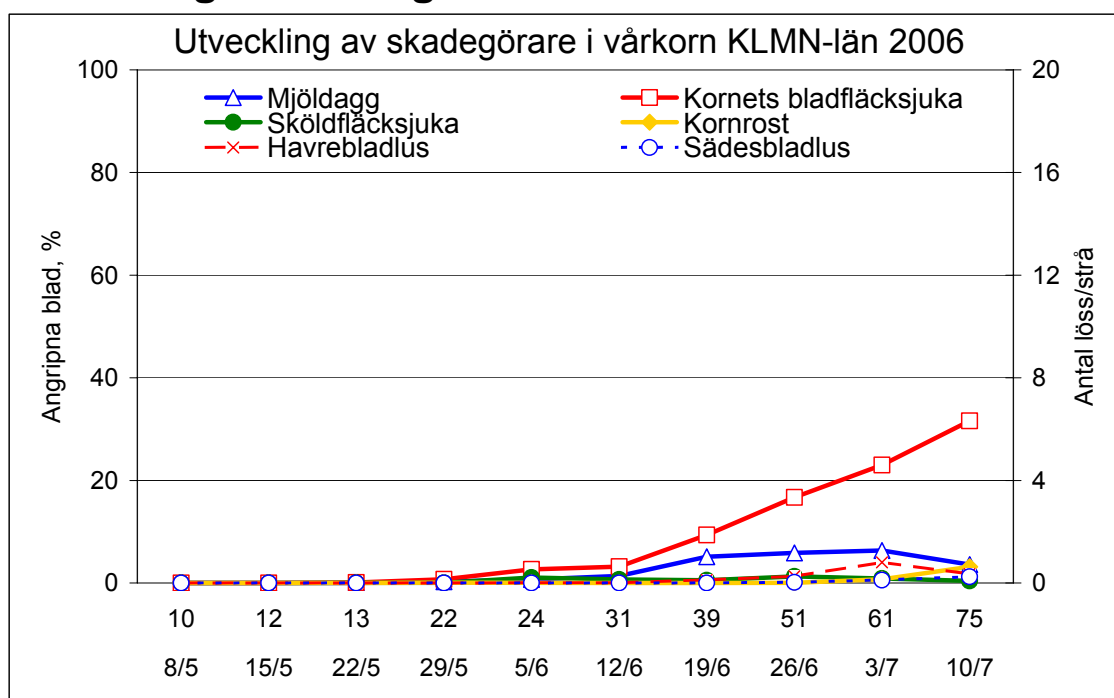
Den sena sådden i kombination med värme och torka under sommaren missgynnade vårkornet. Angreppen av kornets bladfläcksjuka blev ganska kraftiga och då främst i känsliga sorter som Prestige och Otira m fl men angrepp konstaterades även i mindre känsliga sorter. I enstaka fält noterades vid mjöldagnad angrepp även av Ramularia-bladfläck. Förekomsten av mjöldagg var liten. Merparten (drygt 70 %) av varningsrutorna låg i sorter med mlo-resistens och i dessa förekom ingen mjöldagg. Även för sorter utan mlo-resistens (Annabell Orthegea, Pasadena och Sebastian) blev slutangreppen ganska små, ca 15 % angripna blad, vilket var i nivå med 2004 men klart lägre än 2005. Angreppen av sköldfläcksjuka var mycket små och kornrost noterades först i slutet av säsongen. Havre- och sädesbladlöss förekom i mycket liten omfattning.

Omfattning och sortfördelning

Tabell 9. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i vårkorn år 2006.

	Annabell	Barke	Orthegea	Justina	Pasadena	Prestige	Sebastian	Simba	Övr	Summa
Halland	1	0	0	0	0	0	1	1	5	8
NV Skåne	1	3	1	0	0	3	0	3	1	12
SV Skåne	2	2	2	0	1	5	1	0	1	14
M Skåne	0	0	0	1	0	1	0	2	1	5
SÖ Skåne	1	0	2	1	1	2	0	3	2	12
NÖ Skåne	0	0	1	1	0	2	0	2	1	7
Blekinge	1	0	1	0	0	0	0	1	1	4
Summa	6	5	7	3	2	13	2	12	12	62

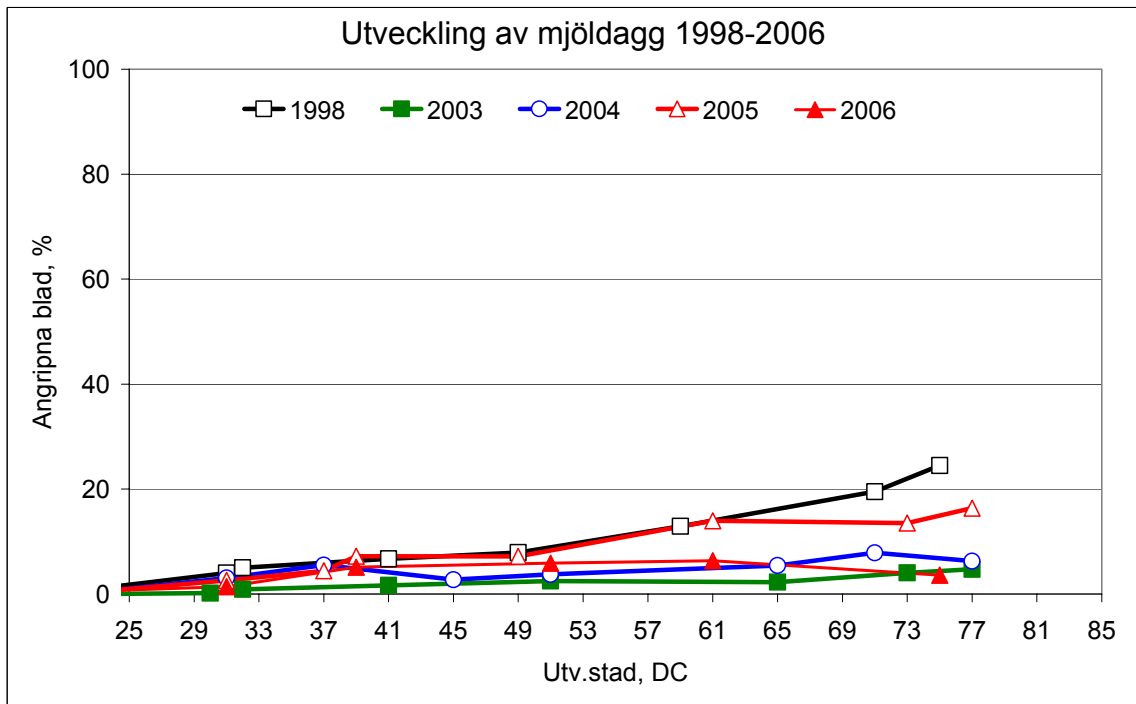
Utveckling av skadegörare 2006

Figur 31. Skadegörarutveckling i vårkorn 2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

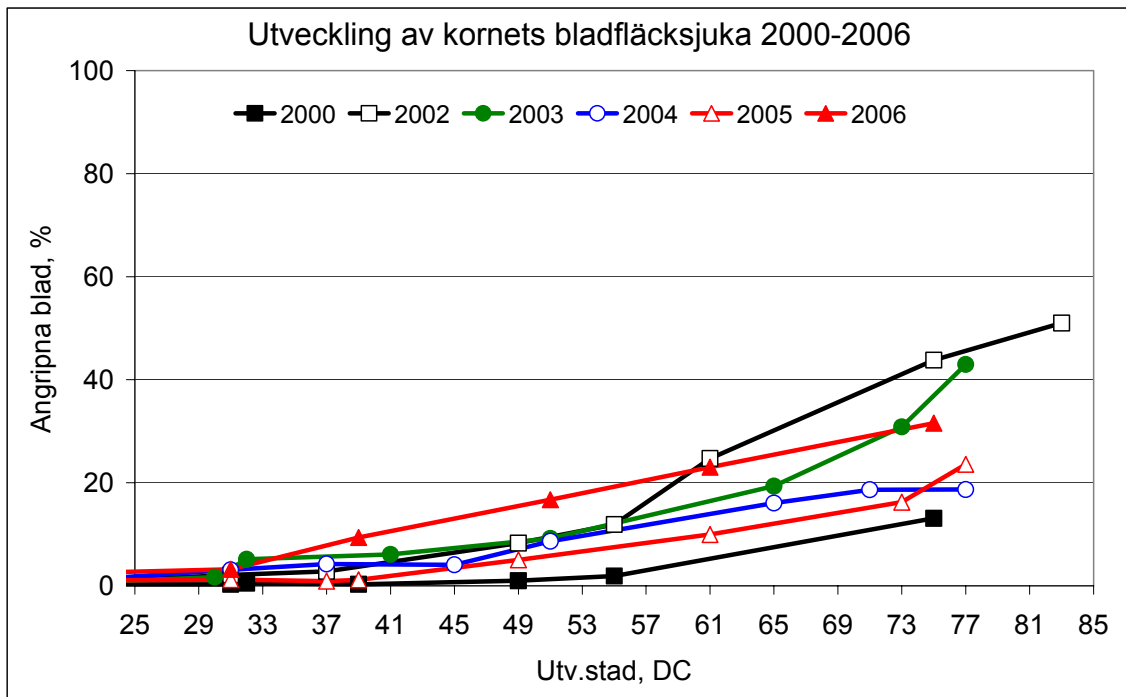
Skadegörare – årsvisa jämförelser

Mjöldagg

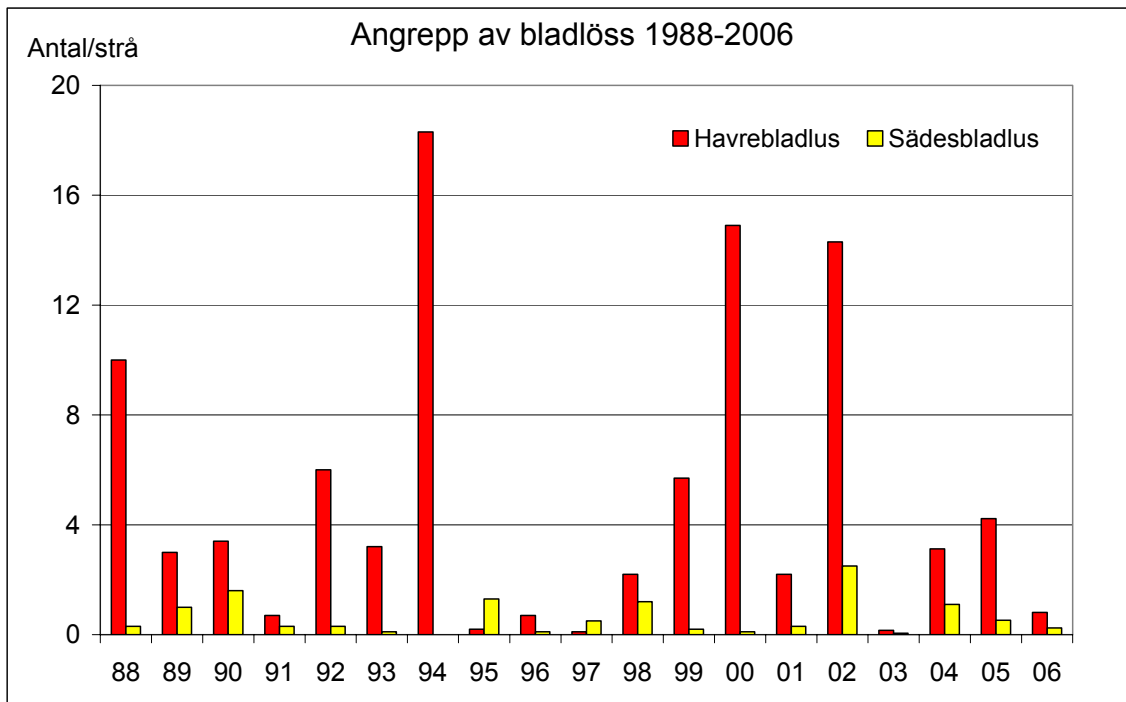
Figur 32. Utveckling av mjöldagg i vårkorn 1998, 2002-2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Kornets bladfläcksjuka

Figur 33. Utveckling av kornets bladfläcksjuka i vårkorn 2000-2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Bladlöss

Figur 34. Genomsnittligt maxangrepp av bladlöss i vårkorn 1988-2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

HAVRE

Sammanfattning

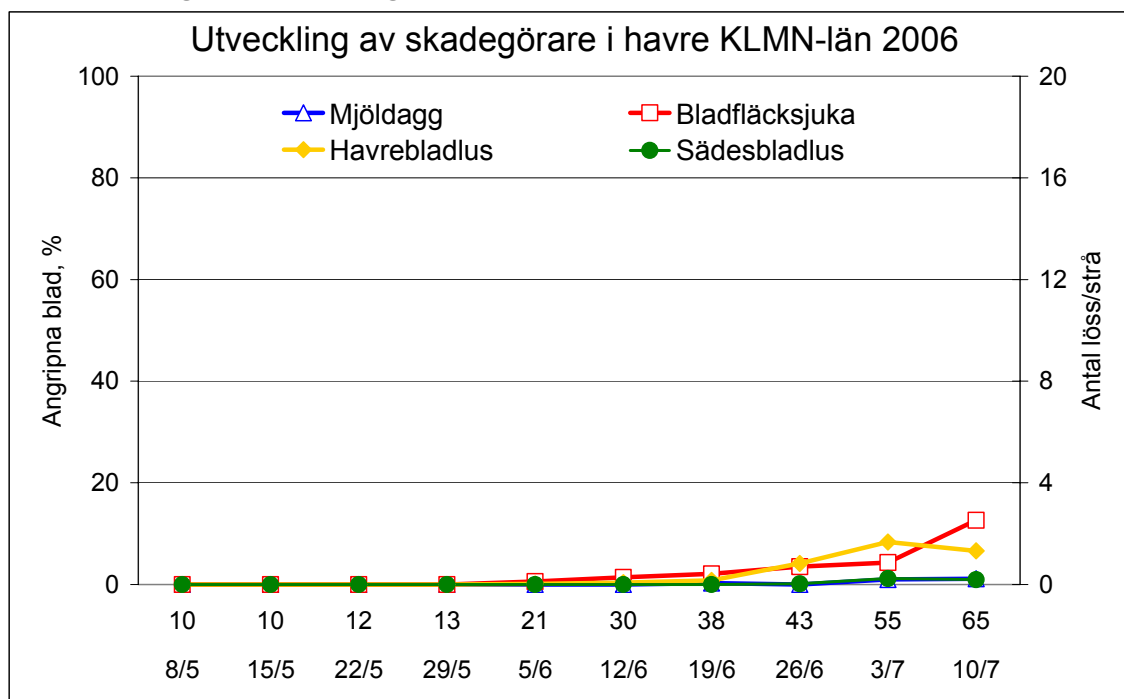
Havren led svårt av brådmognad som följd av sommarens värme och torka. Angreppen av svampsjukdomar var mycket små. Mjöldagg förekom knappast alls och angreppen av havrens bladfläcksjuka utvecklades först sent på säsongen. Den svala våren medförde att 90° D för fritflugan uppnåddes först mellan den 15 och 20 maj, men pga den sena sådden kom många fält in i riskzonen. I prognosrutorna noterades små angrepp främst i Blekinge och Halland. Förekomsten av havrebladlöss var också ovanligt liten och bekämpningströskeln överskreds endast i ca 10-15 % av fälten. Sädesbladlöss noterades i hälften av fälten, men i små mängder. Enstaka plantor med rödsotvirus noterades.

Omfattning och sortfördelning

Tabell 10. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i havre år 2006.

Sort	Belinda	Chantilly	Freddy	Ingeborg	Ivory	Kerstin	Markant	Stork	Summa
Halland	3	0	0	1	1	0	0	1	6
NV Skåne	0	0	1	0	0	1	3	0	5
SV Skåne	0	0	1	0	0	1	1	0	3
M Skåne	0	0	0	0	0	0	1	0	1
SÖ Skåne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NÖ Skåne	2	0	0	0	1	0	0	0	3
Blekinge	2	1	0	0	0	0	0	0	3
Summa	7	1	2	1	2	2	5	1	21

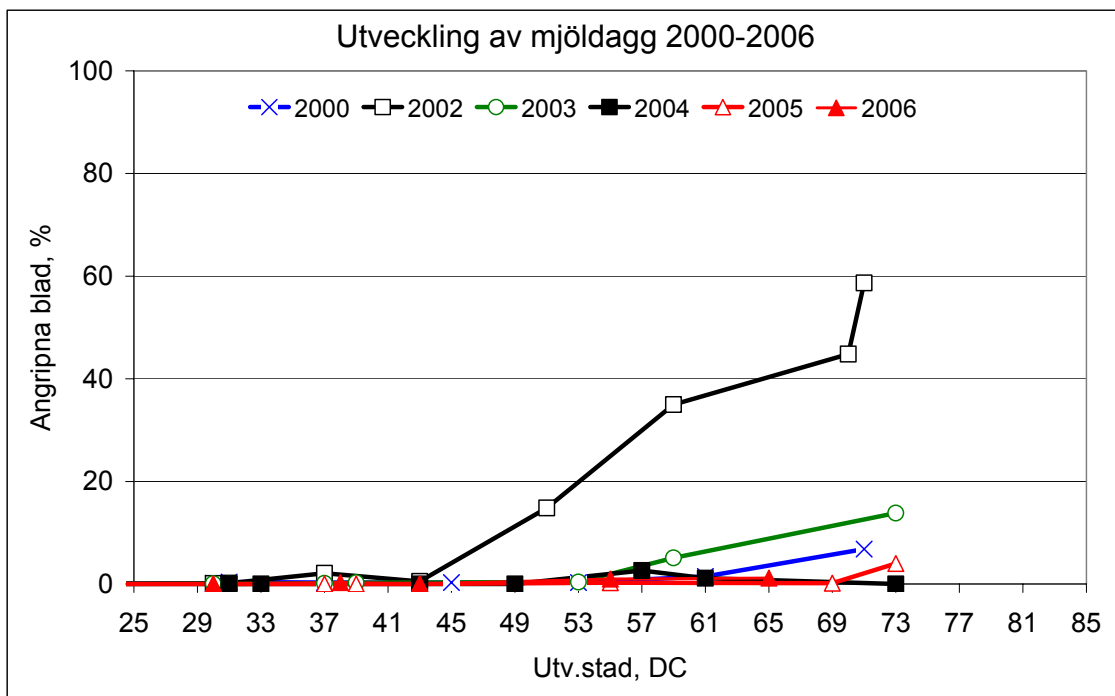
Utveckling av skadegörare 2006 - allmänna nivåer

Figur 35. Skadegörarutveckling i havre 2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

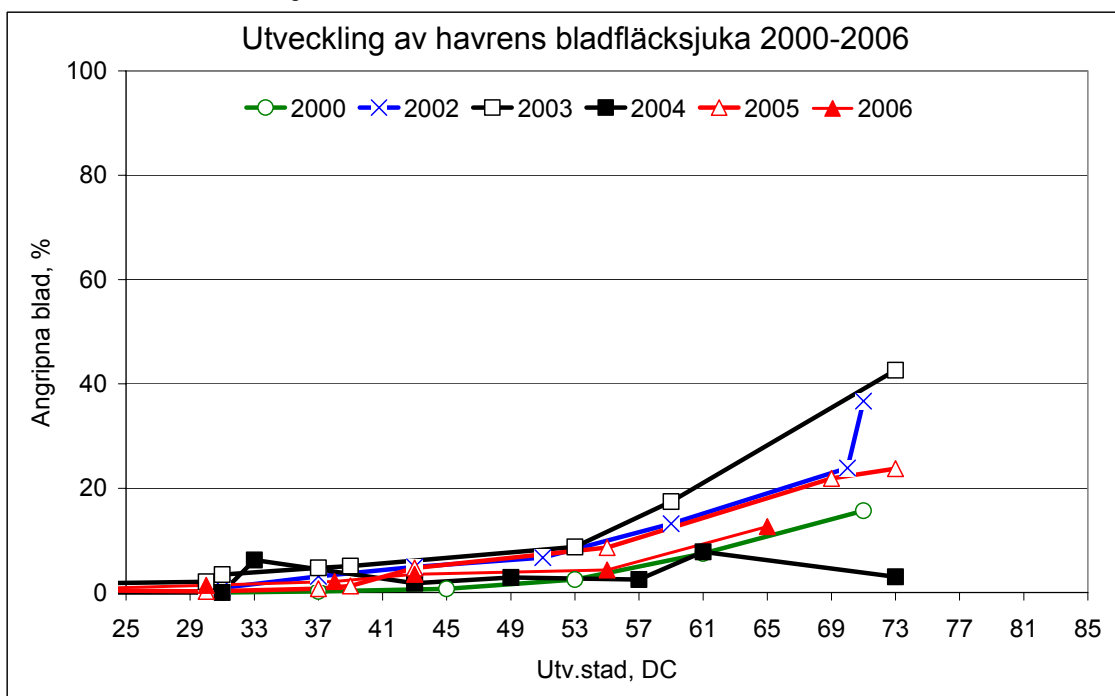
Årsvisa jämförelser

Mjöldagg

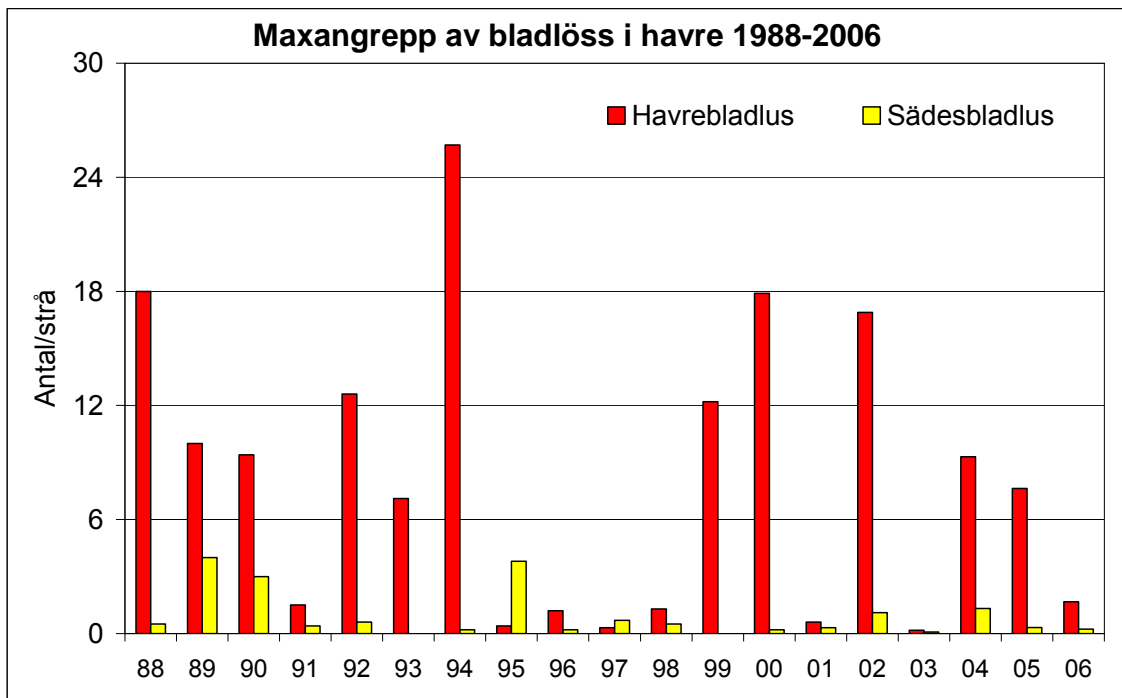
Figur 36. Mjöldaggens utveckling i havre 2000-2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Havrens bladfläcksjuka

Figur 37. Utveckling av havrens bladfläcksjuka 2000-2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Bladlöss

Figur 38. Genomsnittligt maxangrepp av bladlöss i havre 1988-2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

ÄRTER

Sammanfattning

Ärtbladlöss förekom i alla fält – i vissa fält i mycket stort antal, generellt dock inte lika stora mängder som 2005. Bekämpningströskeln överskreds i alla fält utom ett. Bladmögel noterades i flertalet fält.

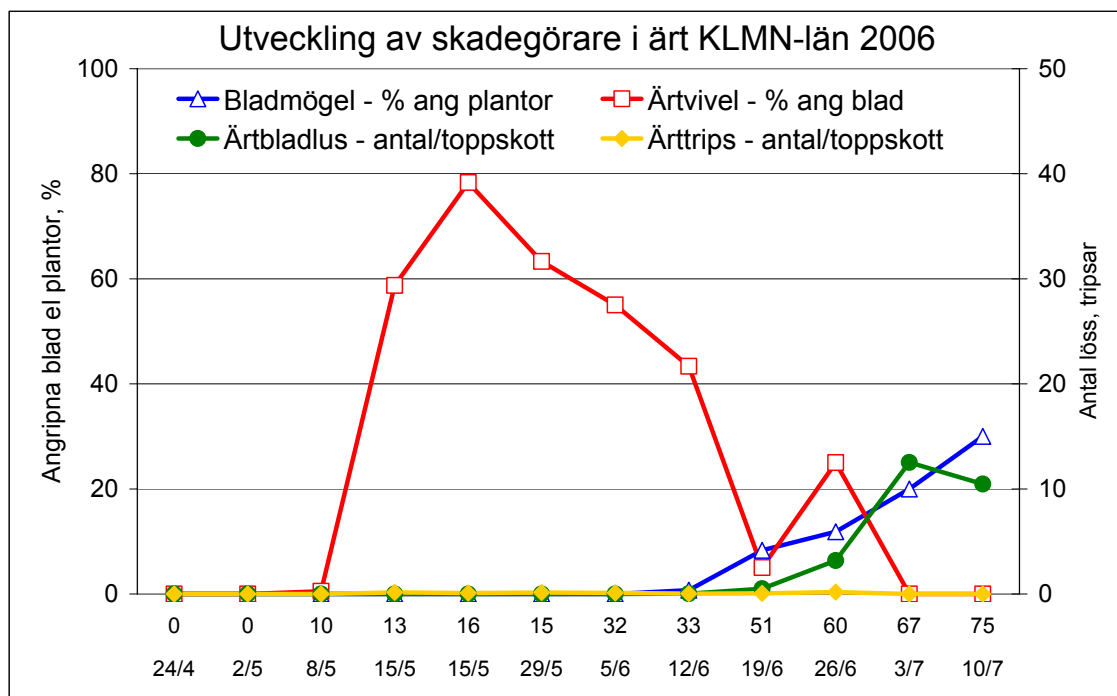
Omfattning och sortfördelning

Tabell 11. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i ärter år 2006.

	Brutus	Celine	Faust	Nitouche	Övr	Summa
Halland	2	0	0	0	1	3
NV Skåne	0	1	0	0	0	1
SV Skåne	0	1	0	0	0	1
M Skåne	0	0	0	1	1	2
SÖ Skåne	1	1	1	0	2	5
NÖ Skåne	0	0	1	0	1	2
Blekinge	0	0	1	0	0	1
Summa	3	3	3	1	5	15

Utveckling av skadegörare 2006

Allmänna nivåer

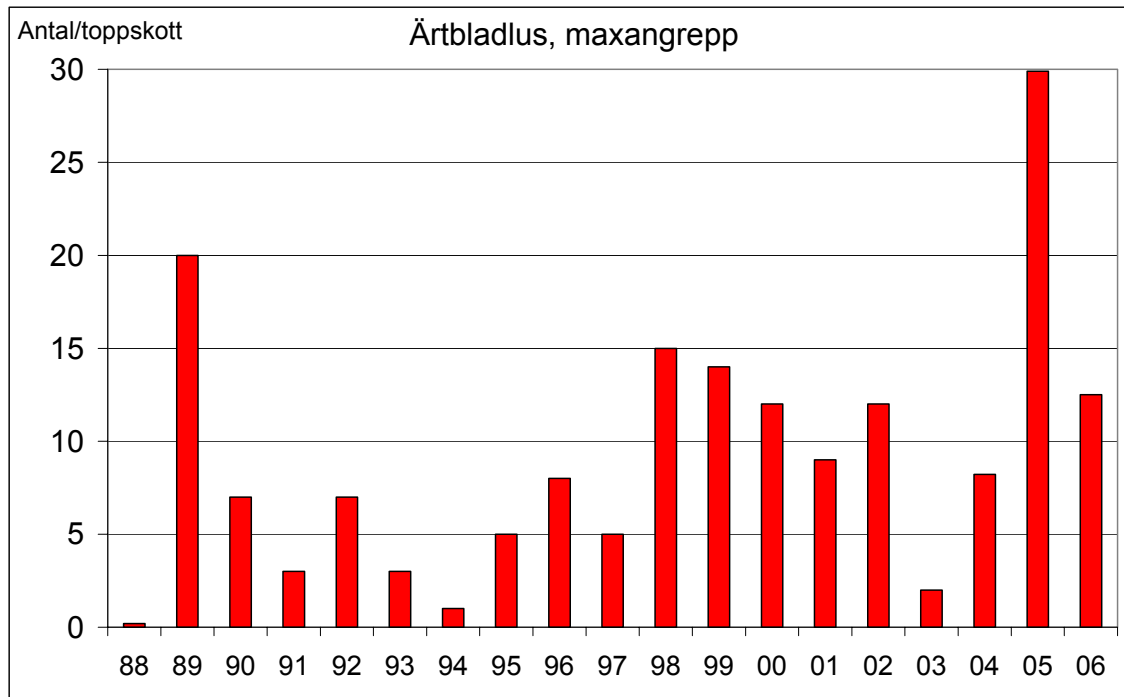

Figur 39. Skadegörarutveckling i ärter 2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Årsvisa jämförelser

Ärtbladlöss

Figur 40. Genomsnittligt maxangrepp av ärtbladlusen 1988-2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

HÖST- OCH VÅRRAPS

Sammanfattning

Höstrapsen hade ett gynnsamt år och den genomsnittliga skörden för hela landet blev 32 dt/ha, vilket är i linje med de senaste två åren. God plantetablering på hösten tillsammans med bra övervintring lade grunden för en bra skörd. I höstrapsen var angreppen av rapsbaggar de största som förekommit på många år. Varmt och soligt väder i kombination med svaga vindar under de två första veckorna i maj innebar ovanligt gynnsamma förhållanden för rapsbaggar. Många fält fick därför behandlas flera gånger pga den starka inflygningen. I några fall förekom sviktande effekter av pyretroider.

Angreppen av svampsjukdomar blev sammantaget små, vilket delvis kan bero på den torra sommaren. Bomullsmögel förekom i mycket liten omfattning, i genomsnitt var endast 2 % av plantorna angripna. Liksom under de senaste åren utvecklades angreppen av kransmögel ovanligt långsamt och vid skörden förekom främst bronsfärgade stjälkar medan mikrosklerotier påträffades endast i ett fåtal plantor – därmed blev skördepåverkan av kransmögel relativt liten. Torröta (*Phoma*) förekom endast som stjälgangrepp, vilket är av mindre betydelse – angrepp i form av den mer allvarliga rothalsrötan var försumbara. Ljus bladfläcksjuka och svartfläcksjuka förekom i liten utsträckning.

Inflygningen av rapsjordloppa var stor hösten 2005 vilket resulterade i en ökning av larvantalet i plantorna under våren 2006 till 0,9 larver/planta, ett värde som ligger över skadetröskeln. Däremot var inflygningen under hösten 2006 förvånansvärt liten.

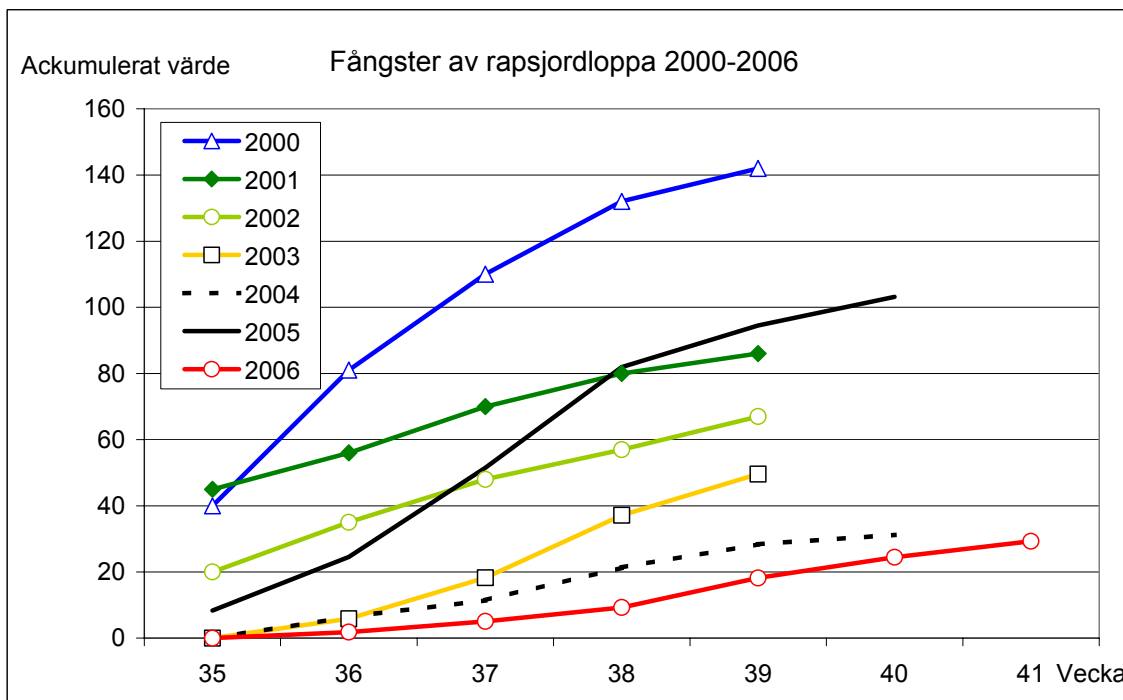
Veckovisa inventeringar gjordes i åtta höstrapsfält och tre vårrapsfält. Strax före skörd gjordes en inventering av svampsjukdomar i ca 30 höstrapsfält i Skåne.

Tabell 12. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i höstraps år 2006.

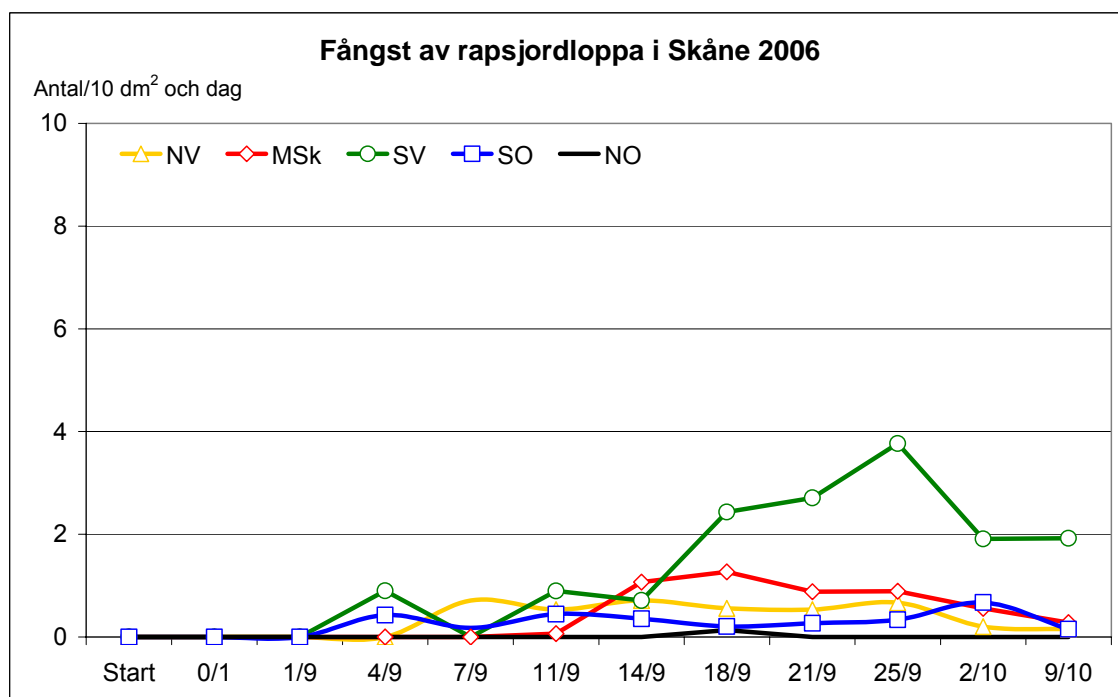
Sort	Calypso	Express	Carousel	Disco	Oase	Status	Övr	Summa
Halland	0	0	0	0	0	0	2	2
NV Skåne	1	0	1	0	0	0	0	2
SV Skåne	0	1	0	1	1	0	0	3
M Skåne	0	0	0	0	1	0	0	1
SÖ Skåne	0	0	0	1	0	1	0	2
NÖ Skåne	0	0	0	0	0	1	0	1
Blekinge	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa	1	1	1	2	2	2	2	11

Utveckling av skadegörare 2006 - Årsvisa jämförelser

Rapsjordloppa

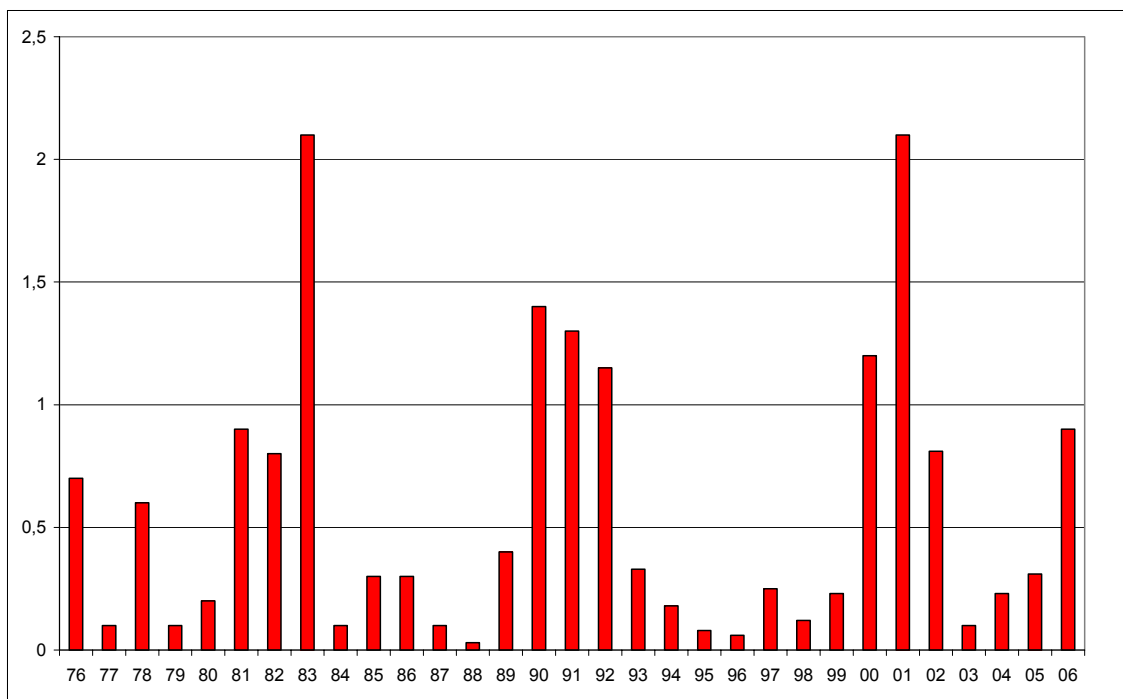
Figur 41. Höstinflygning av rapsjordloppa till höstrapsfält 2000-2005, skålfångster. Medeltal av 13-25 fält/år i Skåne. Den veckovisa fångsten är summerad.

Figur 42. Fångst av rapsjordloppa i olika delar av Skåne hösten 2006.

Angreppen av rapsjordloppan har följt en periodicitet av ca 7 år. Senaste stora angreppen förekom 2000-2002. Det förväntades därför att vi var i början av en ny topp när angreppen ökade under 2005. Således är det lite förvånade att höstens (2006)

inflygning var så pass liten. Om det extremt regniga vädret i augusti inverkade eller om någon annan faktor ligger bakom är okänt. Hur stora larvangreppen blev efter hösten inflygning undersöks under våren 2007.

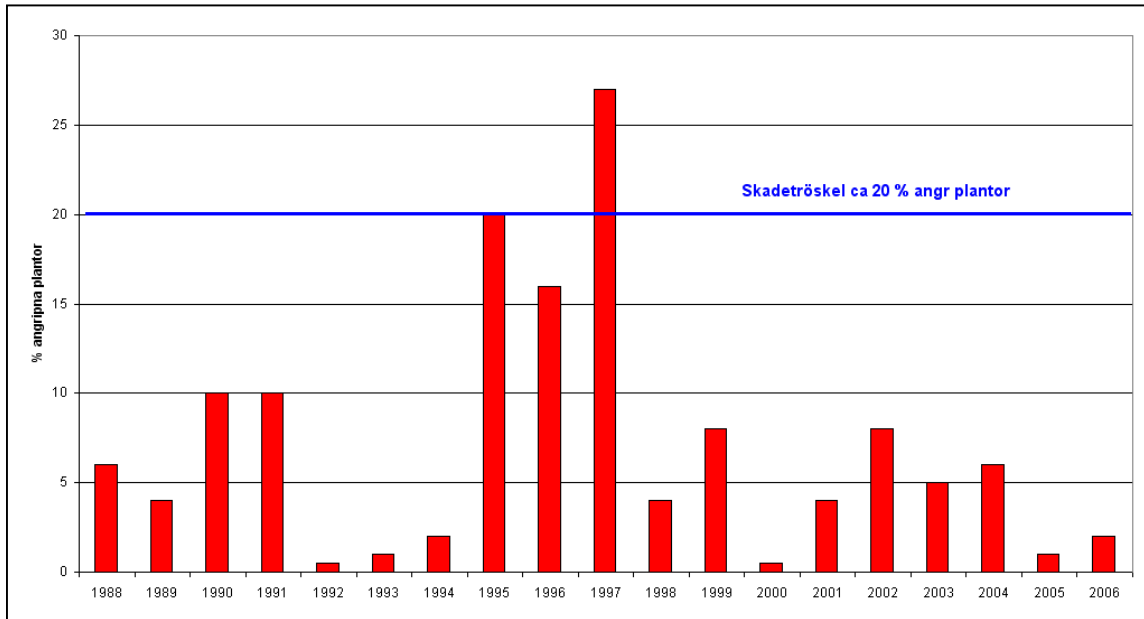

Figur 43. Antal larver per planta i obehandlade höstrapsfält, Skåne 1976-2006. Skadetröskel 0,5 larver/planta. Resultat av provtagning i mars-april.

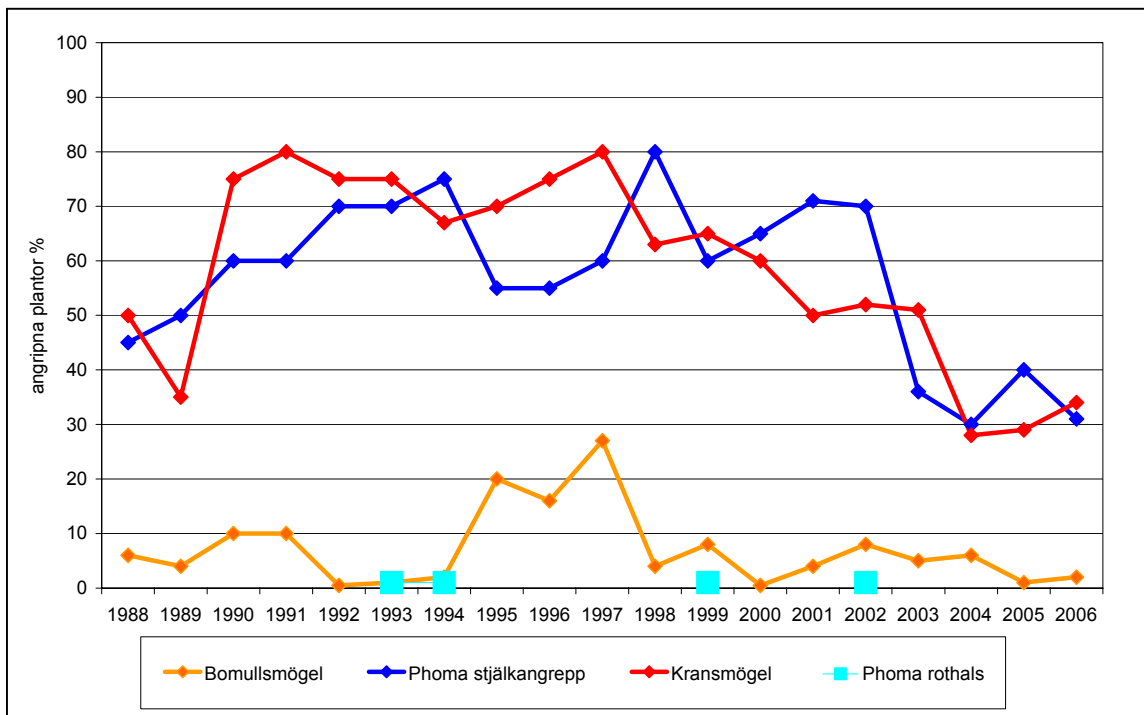
Svampsjukdomar

Angreppen av svampsjukdomar blev ovanligt små. Sklerotiedepåer fanns utplacerade i åtta höstrapsfält där de första apothecierna noterades först i slutet av maj då rapsen redan befann sig i full blom. Senare delen av maj var regnig och därför bedömdes det finnas ett visst bekämpningsbehov mot bomullsmögel. Under resten av sommaren var emellertid vädret torrt och angreppen av bomullsmögel blev små, i genomsnitt endast 2 % (variation 0-11%).

Kransmöglet utvecklades långsamt och symptomen uppträdde sent för tredje året i rad vilket ledde till att kransmöglets skördepåverkan blev liten. Angreppen syntes främst som bronserade stjälkar och endast i få fall bildades mikrosklerotier före skörd. Torröta visade sig främst som ytliga stjälkangrepp, medan kraftigare angrepp vid rothalsen förekom i mycket liten omfattning. Svartfläcksjuka förekom i enstaka fält i juli, men oftast med små angrepp. Ljus bladfläcksjuka var av liten betydelse.

Figur 44. Inventering av bomullsmögel, höstraps Skåne 1988-2006.

Figur 45. Angrepp av olika svampsjukdomar i höstraps i Skåne 1988-2006. Årliga inventeringar av 25-40 fält.

POTATIS

Omfattning

Växtskyddscentralen medverkade 2006 tillsammans med rådgivare inom potatisområdet i ett rapporteringssystem för bladmögelangrepp, vilket har sammanställts på Internet (www.web-blight.net). Under säsongen gjordes veckovisa graderingar av tillväxt, strit- och lusangrepp samt angrepp av torrfläcksjuka (under senare delen av säsongen i färre fält). Stritförekomsten kontrollerades i samarbete med LyckebyStärkelsen.

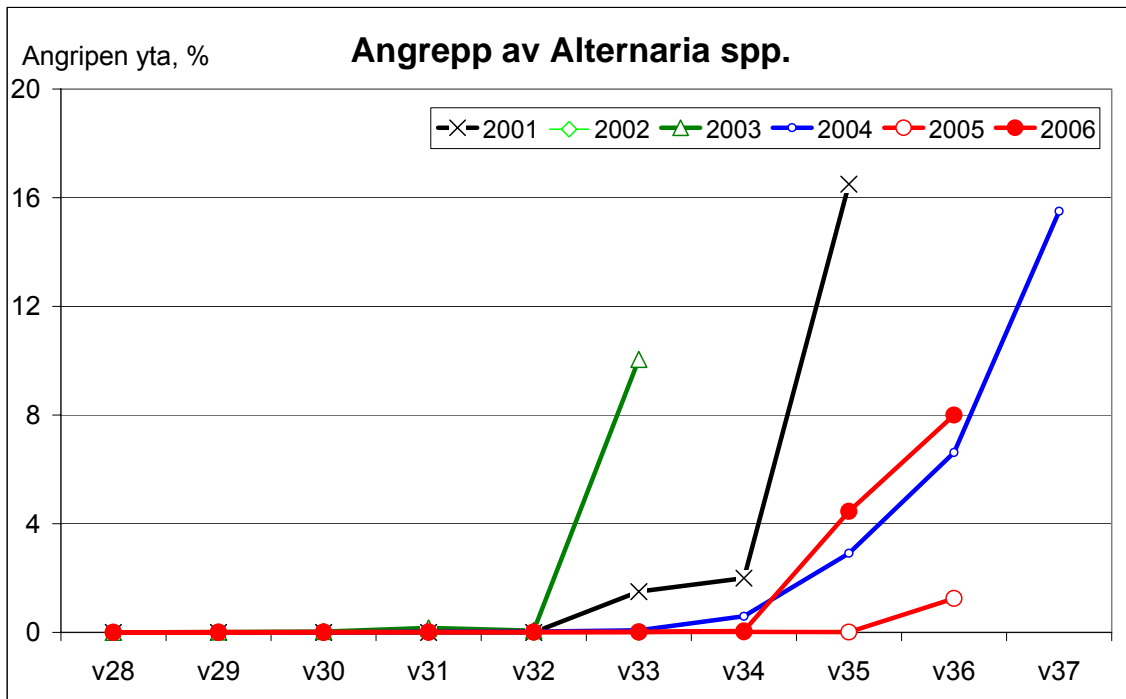
Tabell 13. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i potatis år 2006.

Sort	Binje	Kardal	Kuras	Producent	Saturna	Folva	Övr	Summa
Halland	3	0	0	0	2	0	3	8
NV Skåne	0	0	0	0	0	0	0	0
SV Skåne	3	0	0	0	0	0	0	3
M Skåne	0	0	0	0	2	0	0	2
SÖ Skåne	0	0	1	1	0	1	0	3
NÖ Skåne	0	2	0	0	0	0	9	11
Blekinge	0	0	0	1	0	0	4	5
Summa	6	2	1	2	4	1	16	32

Utveckling av skadegörare 2006

Torrfläcksjuka

Nästan alla stärkelse- och matpotatisfält som undersöktes angreps av torrfläcksjuka (*Alternaria* spp) men angreppen var som regel små. De första angreppen konstaterades i Blekinge och NÖ Skåne i mitten av juli och för övriga områden kring månadsskiftet juli/augusti. Vid denna period var plantorna mycket stressade av värmen och torkan, något som ökade risken för angrepp, men när regnet började falla sjönk även temperaturen vilket sammantaget minskade infektionstrycket. Angreppen utvecklades därför inte så snabbt som man befarat och låg kvar på ganska låga nivåer fram till slutet av augusti då angreppen återigen tog fart. Slutangreppen nådde ungefär samma nivåer som under 2004 (figur 46).

Figur 46. Utveckling av torrfläcksjuka (*Alternaria* spp) 2001-2006, ca 15 fält/år. 2001-03 gjordes graderingarna övervägande i stärkelsepotatis och under 2004-06 i både mat- och stärkelsepotatis.

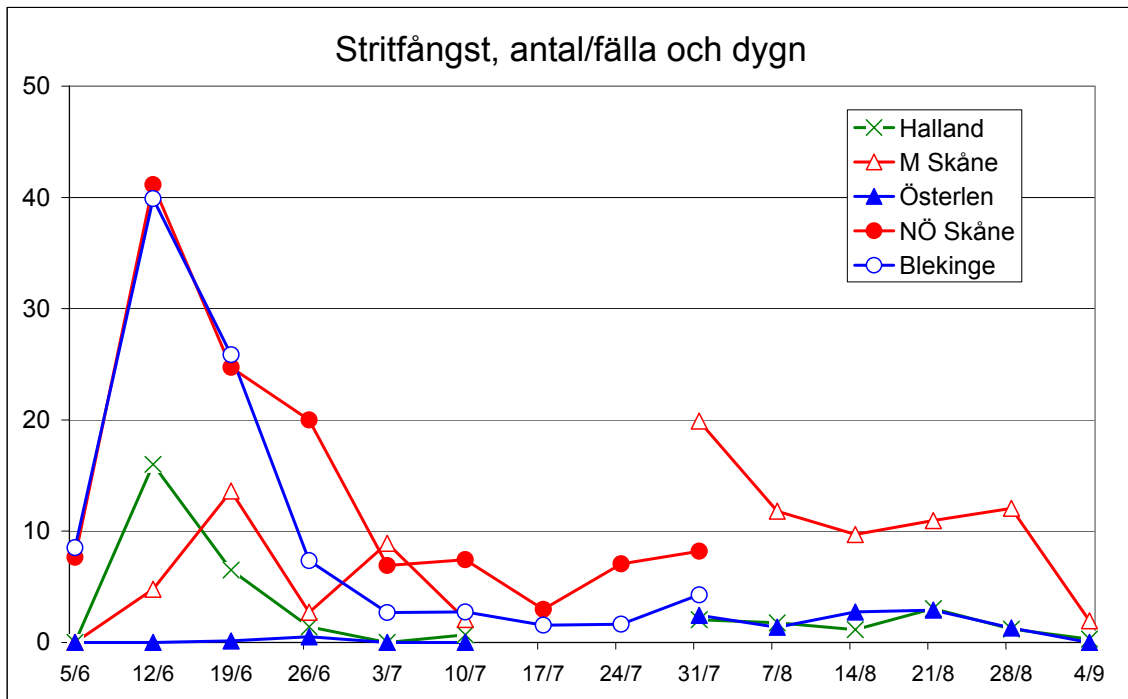
Potatisbladmögel

Den sena våren medförde senare sättnings och de tidigaste angreppen rapporterades från Bjärehalvön först kring den 7 juni, mer än två veckor senare än 2004 och 2005. Därefter dröjde det ca tre veckor innan nya angrepp hittades, först i Kullabygden och Halland, följt av Listerlandet och södra Skåne. Sedan följde först en period med torrare och varmare väder som inte gynnade svampen, sedan en mycket våt och för svampen gynnsam augusti som i många fall innebar svårigheter att följa bekämpningsintervallen. Detta gav till följd att angrepp kunde hittas i flertalet fält.

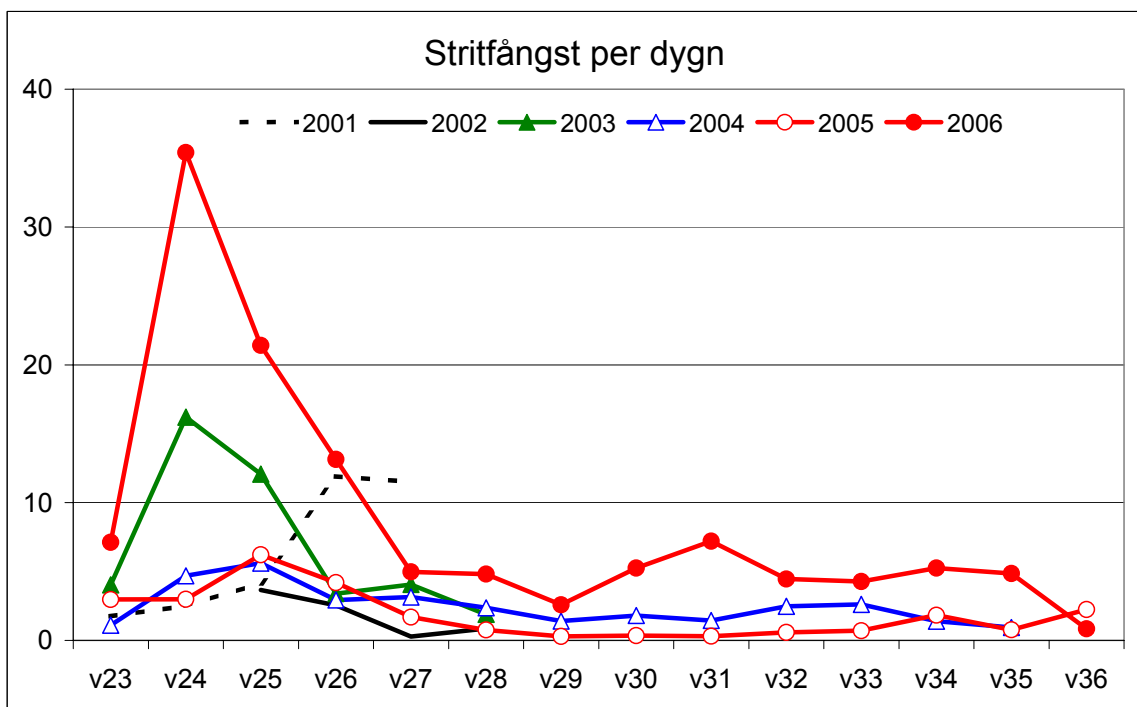
Direktskadegörande insekter

I ett antal potatisfält, främst i NÖ Skåne, sattes klisterfällor ut för att mäta inflygningen av stritar till fälten. De första stritarna noterades redan i slutet av maj och första inflygningstoppen kom i mitten av juni. Inflygningen var i år mycket större och varade betydligt längre än normalt (se figur 47 och 48). Bekämpningsbehovet var som vanligt störst i NÖ Skåne och Blekinge där en del fält fick sprutas mer än en gång. Den andra generationen uppvisade sin inflygningstopp i första hälften av augusti men även denna topp blev mer utdragen än normalt.

Bladlöss började uppträda strax före mitten av juli och överskred efterhand bekämpningströskeln (10 löss/storblad) i en del fält. Angreppen blev dock inte lika allvarliga som befarat på grund av de blöta förhållandena i augusti som bromsade aktiviteten hos bladlössen.

Figur 47. Stritförekomst i matpotatis- men främst stärkelsepotatisfält 2006. 2-3 fält/område förutom NÖ Skåne (10 fält)

Figur 48. Stritförekomst i matpotatis- och (främst) stärkelsepotatisfält 2001-06.

SOCKERBETOR

Den långa och kalla vintern medförde en sen vår med medelsådatum den 28 april, ca två veckor senare än normalt och tre veckor senare än 2005. Eftersom första hälften av maj blev torr och blåsig låg betfröna i många fält ogrödda fram till tredje veckan i maj. Trots den utdragna uppkomsten utgjorde inte uppkomstskadegörarna några större problem. Däremot noterades ovanligt stora problem med betflugan – standardbetningen räckte inte till varför många betfält fick sprutas med en pyretroid. Standardbetningen klarade heller inte av betbladlössen men här överskreds bekämpningströskeln i betydligt färre fält. *Ramularia*, *Cercospora* och mjöldagg förekom i en del fält men endast en mindre del behandlades.

Omfattning

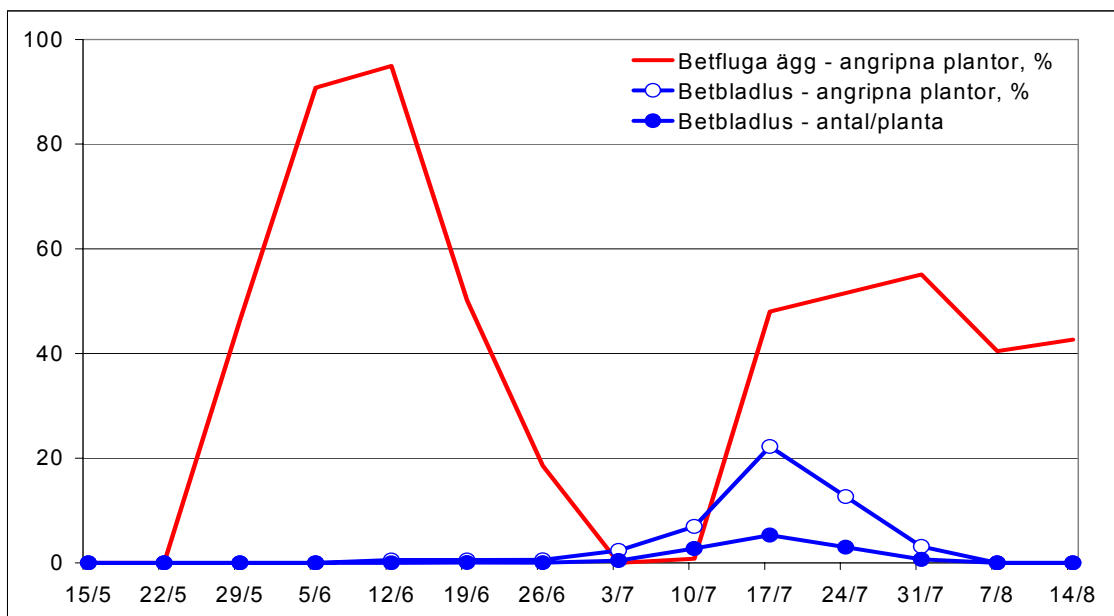
Tabell 14. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i sockerbetor år 2006.

	Arcanta	Julietta	Kingston	Kulta	Opta	Philippa	Sapporo	Övr	Summa
Halland	0	0	1	0	1	0	3	1	6
NV Skåne	0	0	0	1	0	0	0	1	2
SV Skåne	0	0	0	0	0	1	0	2	3
M Skåne	0	0	0	0	0	1	1	0	2
SÖ Skåne	1	1	1	0	0	0	1	0	4
NÖ Skåne	0	0	0	1	0	0	1	1	3
Blekinge	0	1	0	0	0	1	0	1	3
Summa	1	2	2	2	1	3	6	6	23

Under april-juli följdes angreppsnivåerna i 16 fält och i andra delen av säsongen (juli-september) i nio fält plus ett tjugotal fält i samarbete med Danisco.

Utveckling av skadegörare 2006

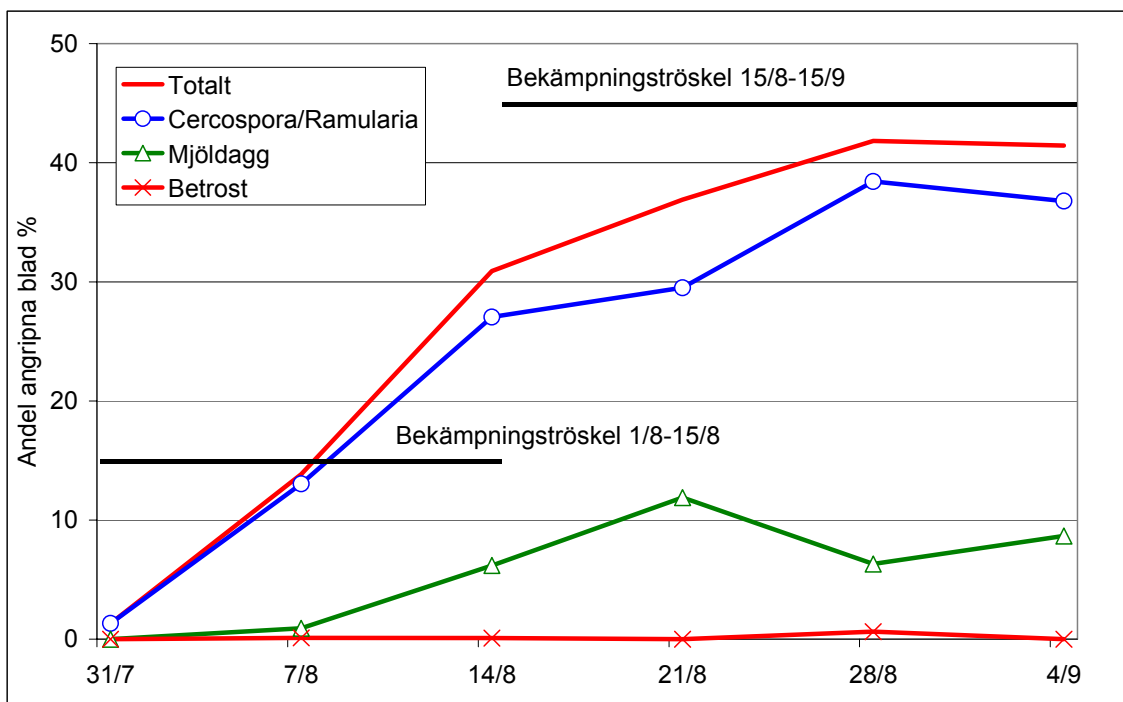
Insekter

Figur 49. Angrepp av betfluga och betbladlus 2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Bladsvampar

Bladsvamparna graderades i samarbete med Danisco i som mest 31 fält fram till början av september. Ramularia-angreppen började redan i slutet av juli och blev i en del fält ganska kraftiga, särskilt i Halland. Mjöldaggen kom något senare, i mitten av augusti, och låg på en låg nivå fram till början av september. I en del fält ökade dock mjöldaggsangreppen i september så pass mycket att den andra bekämpningströskeln passerades. Betrost förekom i större omfattning främst i SÖ Skåne men kunde sent på säsongen hittas allmänt på låga nivåer. Den första bekämpningströskeln överskreds i ca 2/3 av fälten men pga den mycket starka blasttillväxt som satte igång när regnen kom i augusti nådde knappt hälften av fälten den andra bekämpningströskeln (se figur 50).

Figur 50. Angrepp av Ramularia, mjöldagg och betrost i ett trettiotal prognosfält 2006. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Författare: Torbjörn Ewaldz och Gunilla Berg
Omslag: Havrebladlöss
Foto: Peder Waern

Eftertryck tillåts om källan anges.

Adresser:
Växtskyddscentralen
Dragarbrunnsgatan 35
753 20 Uppsala
Tel. 018-69 38 31/32

Växtskyddscentralen
581 86 Linköping
Tel. 013-19 65 90

Växtskyddscentralen
Box 224
532 23 Skara
Tel. 0501-60 58 60

Växtskyddscentralen
Flottiljvägen 18
392 41 Kalmar
Tel. 0480-42 00 25

Växtskyddscentralen
Box 12
230 53 Alnarp
Tel. 040-41 50 00

Internet: www.sjv.se/vsc

Jordbruksverket
551 82 Jönköping
Tfn 036-15 50 00 (vx)
E-post: jordbruksverket@sjv.se
Internet: www.sjv.se